

DIRVA

★★★
THE FIELD
Nr. 8
Vasaris-Febr. 24, 1955
Cleveland, Ohio

Kremliaus ponų kova dėl valdžios

KODĖL SOVIETAJ NEPAKELIA GELEŽINĖS UZDANGOS? — STALINO PALIKTA TREJULĖ SUBIRĖJO. — DABARTINIS MOLOTOVO VAIDMUO. — KARIUOMENĖ ĮGAUNA VIS DIDESNĮ SVORĮ. — BULGANINO IR CHRUSČOVO JĖGA

(Mūsų Europos bendradarbio)

Malenkovo pašalinimas ir maršalo Bulganino paskyrimas Sovietų Sąjungos ministru pirmininku nuskambėjo kaip didžiausia sensacija. Kelias dienas iš eilės ši intriguojanti tema vyravo tiek senojo kontinento spaudos puslapiuose, tiek radijo komentatorių pranešimuose, tiek, pagaliau, politinių sluoksnių pasikalbėjimuose.

Ta proga dar kartą galima buvo įsitikinti, kad Sovietų Sąjunga nesudaro pasaulio tautų bendruomenės, o gyvena kažkaip už jos ribų, atsivėrusi primityviškiausia kiniečių siena. Laisvo žodžio ir laisvos spaudos baimė yra išjungusi tą valstybę iš likusio civilizuoto pasaulio ir pavertusi ją milžinišku kalėjimu, kurio vidurinę santvarką nuo pašalinio akių stropiai saugo ginkluotų sargų grandinės. Štai kodėl apie Sovietų Sąjungos vidaus gyvenimą laisva pasaulio spaulėje turima tiek maža žinių. Tam tikromis aplinkybėmis tai yra Maskvos stiprybė, bet — neabejojama — dar didesnis silpnumo ženklas. Kaip bebūtų, sovietai yra neblogi propagandistai ir psichologai. Jeigu jie tikrai nebijotų atvirai parodyti savo gyvenimo ir jeigu jų "sovietinis žmogus" tikrai būtų atsparus prieš nevaržomą kontaktą su laisvu pasauliu, sovietai jau seniai būtų pakėlę geležinę uždangą. Bet Kremliaus valdovai gerai nusimano, kad jiems gal net daugiau nekaip atominės yra pavojingas laisvas žodis.

Sovietų gyvenimo stebėtojai jau seniai jautė, kad Kremlyje vyksta negalėtinga kova už pirmavimą. Bet niekas negalėjo turėti tikrų žinių, kaip tos rungtynės tikrovėje vyksta. Kai pernai buvo sušaudytas Berija, anų dienų laimėtojai paskelbė, kad jis bene 30 metų buvęs "kapitalistinių valstybių šnipas". Deja, taip toli gražu nebuvo. Tas faktas, kad Malenkovo nušalinimas reiškė didžiausią staigmeną, parodo, kad "kapitalistinės valstybės" ne tik nėra užverbavusios savo "šnipais" bolševikinio sągumo vadovų, bet jos iš viso turi tik menkus "priėjimus" Kremlyje. Tad nenuostabu, kad Malenkovo pakeitimas Bulganinu buvo visiems netikėta sensacija.

Atsipeikėjus nuo pirmo staigmens jausmo, pradėta šalčiau nagrinėti įvykius ir įsijoti išaiškinimo, kaip visa tai galėjo atsitikti. Pirmiausia, buvo prisiminta, kad po budelių budelio Stalino mirties sudarytoji trijulė iš Malenkovo, Berijos ir Molotovo dabar galutinai nubyrėjo. Pasiliko vienas Molotovas. Skandinavų spauda savo komentaruose reiškia nusistebėjimą, kad Molotovas iš viso dar sugėbėjo išsilaikyti. Kai kas spėja, kad jis turėjęs besąlyginiai išsižadėti bet kurių pretenzijų į vadovaujamą vietą. Jo vaidmuo turįs apsiriboti techniniu darbu užsienio reikalų ministerijoje, taig vykdyti iš augščiau teikiamas instrukcijas.

Europoje viešpatauja bendras

įsitikinimas, kad kartu su Malenkovo nušalinimu dar labiau paryškėjo viena aplinkybė sovietų gyvenime, būtent, kad Kremliuje vis daugiau galios įgaunanti kariuomenė. Stalino laikais visi trys faktoriai: partija, valstybės aparatas (biurokratija) ir kariuomenė buvo sujungti vienoje rankose. Sistemingai vykdomais "valymais" kaukazietis sugėbėjo nugnybti galvą kariuomenei, kai ji pareikalavo teisių Sovietijos likimo lėmėme. Paskutinio karo metu kariuomenė neabejojamai įgavo daugiau valdžios, bet Stalinas buvo ir "genialusis" karo vadas; jis karo hierarchijoje kaip generalissimus užėmė augščiausią vietą. Jo laikais kariuomenei tekdavo pasitenkinti faktine įtaka valstybės politikoje, bet ji negalėjo išeiti į viešumą. Maršalas Žukovas, kuris buvo laikomas visos raudonosios armijos patikėtinu, Stalino viešpatavimo paskutiniams metais buvo tarytum nustumtas į šalį, bet jam jau nebedrįsta iškelti tokios bylos, kaip savo laiku maršalui Tuchačevskui ir kitiems generalams.

Padėtis pasikeitė mirus Stalinu. Kaip dabar spėjama, kariuomenė tuo metu dar nebuvo tiek įsigalėjusi, kad būtų pajėgusi statyti sąlygas. Nepasidalinus valdžia, buvo paskubomis sudaryta trijulė ir paskelbtas "kolektyvinės vadovybės" principas. Bet netrukus ėmė ryškėti, kad saugumietis Berija, pasiremdamas savo galia, siekia sugriebti valdžią į savo rankas. Gana patikimomis žiniomis, Berija buvo "likviduotas" kariuomenės vadovybės, ką patvirtino ir tas faktas, kad teisėjų kolegijai pirmininkavo profesionalų kairiškis maršalas Konjevas. Po vėliau sekusios egzeksijos, kuri palietė ir Lietuvos bolševikinę toją Dekanozovą, kariuomenės vaidmuo Sovietų Sąjungoje dar labiau sutvirtėjo.

Pradžioje buvo laikoma, kad (Perkelta į 3-ąją pusl.)

Randolf Hearst (kairėje), JAV spaudos karalius, su savo padėjėjais, tris savaites išbuvo Maskvoje. Grįžęs pareiškė, kad pasikeitimai yra vidurinių nesantaikų išdava.

Prekijai šventovėje

"Ar dydami ir kasdamiesi patys po savo pagrindais, mes kertame tą medį, į kurį norime atsiremti".

Pasirašo:
Vyriausiasis Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas

Šitoks prisipažinimas skelbiamas Vliko vardu viso pasaulio lietuviams šių metų Vasario 16-tosios proga...

Prisipažinimo autentiškumas abejotinas. Jau daugiau kaip du mėnesiai Vlikas nebuvo susirinkęs posėdžio, o anksčiau atsisaukimo turinys nebuvo svarstytas. Todėl atsisaukimą tegalima laikyti anoniminių autorių kūrinio, savavališkai pasirašytu Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vardu. Tai viešai nežinoma, nors ir numanomų asmenų prisipažinimas. Jis neturėtų tapti dėme visam komitetui. Bet tampa, jeigu jo vardu veikia tik tie prisipažinime apibūdintieji "medkirčiai".

*

Autoriai, vis tuo pačiu Vliko vardu, įspėja tautiečius "nepasiduoti jokiems šūkiams, kad ir kokiems patriotiniams žodžiais jie būtų pridengti, jei jie veda į nesantaiką, į susiskaldymą, į vieningos vadovybės sužlugdymą".

Kas pats atsisaukiamas ir yra ištisas rinkinys patriotiškiausių šūkių, kurių tarpe vieni iš skambiausių:

"Budėdamas mūsų tautos ir valstybės gyvybinių reikalų sargyboje"...

"išlaikyti ir stiprinti broliško kumo ryšius"...

"iškilmingai atnaujinti šventą priesaiką nenuilstamai be atvangos kovoti"...

"eiti pety į petį"...

"Nepriklausomybės šventės diena... teapjungia į glaudžią šeimą mus visus ir paskatina užmiršti visa, kas mus skiria, o įsijoti tai, kas mus jungia"...

Ar tie gražūs žodžiai veda į santaiką, į susivienijimą, į vieningos vadovybės sustiprinimą? — Taip, jie vėstų, jei ir darbai juos atitiktų.

Bet ką tų patriotinių šūkių numanomieji autoriai darė, ypač per paskutiniųjų metų trejetą, po iškilmingo pažado imtis nepaprastų priemonių visuomenės ir laisvinimo veiksnių santarpei pasiekti? Kaip budėjo tautos ir valstybės gyvybinių reikalų sargyboje? Kaip palaikė broliško kumo ryšius ne tik kur nors toliau,

bet artimiausioje savo aplinkoje? Su kuo ėjo pety į petį? Kokių visus jungiančių dalykų įsijoti? Kaip vykdė šventą priesaiką, kurią ragina vėl atnaujinti?

Atsakymų į tuos klausimus kupina spauda — ne tiek toji, kuri faktais kaitina akis priešaikautojams, kiek gražbiaujančioji apie "budėjimą" ir "nenuilstamą tautos valios reiškimą". Atsakymai į tuos klausimus kyšo ir iš vadinamosios vieningos vadovybės sprestų reikalų sąrašo, ir iš viešai žinomųjų jos "vieningų" sprendimų turinio.

Tad, ar ne tokiems šventų priesaikų kartojimams yra sukurtas šiuos šventvagystės vardas? Ar kaip tik ne šių patriotinių šūkių priedangoje metai po metų vis labiau kompromituojama visų svajota ir siekta vieningos politinės veiklos idėja?

Tikrai, laikas įvertinti tokius vienybės šūkius, kuriuose tiek daug patriotinio saldumo, ir tiek maža beliko patriotinio nuosirdumo.

Saukdami sau pasitikejimo, atsisaukimo autoriai netgi apie savo demokratišką susitvarkymą kalba! Kalba, ką tik įsivedę nuožiūrą vietos teisės: kalba regimai tie, kurie ką tik dirbtinai prasitęsę savo buvimą vadų vaidmenyje ir vengia netgi tos demokratiškos institucijos posėdį šaukti, kad netektų susidurti su rinkimais... Tokiai kalbai tikrasis vardas — ciniška veidmainybė.

*

Stebėdamiesi — ne tuo, kad tai būtų naujiena, o tuo, kaip tie žodžiai įsiamžinusiems vadamams išsprūdo, — skaitome jų labai ir labai pavėluotą prisipažinimą:

"Žinokime, kad vieną kartą pasėję nesantaikos sėklą ir suskalde savąją visuomenę, nuvertinę vyriausiąją politinę vadovybę, ne tik nepadarome jokios pažangos ir nieko geresnio nesukuriame, bet griuname visą, ką turėjome pasitikejimą, o kas dar blogiau — nustojamės

visiško pasitikejimo tarp svetimųjų".

Teisybė. Teisybė, kuri dešimtis ir šimtus kartų susirūpinusių tautiečių tiems "valios reiškėjams" kartoja per eilę metų. Visa tai beveik iki paskutiniųsios jau padarę, dabar patys tą įspėjimą kartoja, lyg didžiūdami, ir netgi išdrįsdami tuo pačiu atsisvepimu tikinti, kad tai padaryta... vardan tos Lietuvos!

Atgyja ir auga prieš akis grėsmingas paveikslas: šventovė; krepšiai; pinigai; prekijai; botagos; ir rūstus balsas: "Šalin iš šventovės!"

VISAM PASAULY

• Berne, Šveicarijoje, romunų laisvės kovotojai, užimdami komunistinę Rumunijos atstovybę ir iš jos išnešdami šnipinėjimo medžiagą, visoms panašioms komunistinėms atstovybėms įvarė nemažai baimės. Esą, iš Maskvos gautas įsakymas, imtis aktyvių apsaugos priemonių. Rumunijos atstovybė buvo šnipinėjimo centras. Manoma, kad rasti visų šnipų adresai, nes per čia ėjęs šnipams išmokėjimas.

• Anglijos vyriausybė paskelbė, kad ir ji pradeda gaminti vandenilio bombą. Iki šiol tokią bombą gamino tik JAV ir Rusija. Vandenilio bombos padariniai, kaip paskelbė JAV atominiai ekspertai, yra baisūs — veikia 7,030 mylių spinduliu.

• JAV užjūriuose kraštuose turi 950 karinių bazių, kurias aptarnauja 1,370,000 karių. Dalis bazių taip įrengtos, kad iš jų gali būti kariaujama atominiiais ginklais.

• Tautinės Kinijos karinė vadovybė praneša, kad ji paskandins daugelį komunistų transportinių laivų ir vieną povandeninį laivą. Su laivais žuvę nemažiau kaip 2000 karių.

• Respublikonai 1956 m. rinkimėn prezidento konvenciją turės San Francisco, Cal., o demokratai Chicagoje.

• Prancūzijoje ir Christian Pineau nepasisekė sudaryti vyriausybės. Prieš jį balsavo 312, o už — 268. Dar neišku ar pasiseks bandymai vyriausybę sudaryti Edgar Faure.

• Demokratai, gerindamiesi rinkėjams, nors ir protestuojant administracijai, per komisiją pravarė siūlymą, kad nuo ateinančių metų sausio 1 d. būtų nuimama po \$20 nuo kiekvieno takso mokėtojo. Respublikonai tai laiko grynų politikavimu ir todėl laikiama karštų diskusijų.

• Buvo laukiama, kad Valstybės sekretorius Dulles savo kalboj pasisakys ar bus ginamos tautinės Kinijos valdomos Quemoy ir Matsu salos, bet aiškaus atsakymo išvengė. Po to dar daugiau atsirado teigiančių, kad jos gali virsti derybų su komunistais objektu.

Nevados laukuose vėl vykdomi atominiai ginklai. Kariai, už 4000 jardų nuo sprogdinimų įsikasę 6 pėdų gylį apkasuose.

Nauji veidai Londone

COMMONWEALTHO KONFERENCIJOS ISLEISTAS KOMUNIKATAS VISUS APVYLĖ. — KAIP SUSIKURĖ "COMMONWEALTH OF NATIONS". — KANADOS, N. ZEALANDIJOS, AUSTRALIJOS KOVA UŽ SAVISTOVUMĄ. — 1931 METŲ WESTMINSTERIO STATUTAS. — VISI POSEDŽIAUJA KAIP LYGOS SU LYGIAIS. — VIS DAUGIAU ATEINA SPALVŲ TŲ DALYVIŲ.

džiavo Commonwealtho konferencija. Jai pasibaigus, buvo išleistas komunikatas, iš kurio į užkulis nepasiegtas skaitytojas nedaug ką patyrė. Jame pasitenkinama bendrais posakiais. Komunikatą beskaitydamas ypač svetimsalis, nepažįstas Didžiosios Britanijos gyvenimo, gali paklausti, ar apsimokėjo val-

tybės vyrams atlikti tolimą kelionę iš Naujosios Zelandijos ir Australijos, iš Indijos ir Kanados tam, kad savo tarpe pasikeitus nuomonėmis, tarytum vieno iš daugelio Londono klubo nariams? Šis klausimas nėra beprasmiškas, tačiau gal daugiau nekaip kas kita nūn pasibaigusios konferencijos esmę apibūdina palyginimas su klubu. Iš tikrųjų, reikia žvilgtelti į tai, kas per organizaciją yra tasai Commonwealth, o tuomet suprasi, kad palyginimas su klubu nėra jau toks nevykęs.

Britų "Commonwealth of Nations" susikūrė palaipsniui, žingsniš po žingsnio, kaip ir visos kitos institucijos Didžiosios Britanijos valstybėje. Nors Britanijos galybė savo augščiausio klestėjimo susilaukė pereinio šimtmečio antroje pusėje karalienės Viktorijos laikais, bet, antra vertus, dar ilgai prieš tai ėmė reikštis procesas, ėjęs prišinga kryptimi. Jau anksti pasirodė, kad ilgainiui nebus įmanoma išlaikyti imperijos ta prasme, kaip ją suprato senovės romėnai. Taip pasidarė todėl, kad kolonijų gyventojai, įsikūrę anapus Atlanto, Pietų Pacifike ar Pietų Afrikoje, norėjo pasilaikyti tas pačias pilietines teises, prie kurių jie buvo pripratę senojame tėvyneje, britų salose. Praėjus kuriam laikui, kolonistai užsigėdė savo parlamentų, "mažųjų Westminsterių".

Kai tarp vietinių žmonių atstovybės ir tradicinio londoniško parlamento atsirado nuomonių skirtumų, kilo konfliktas, kuriam amerikoni išėjo iš britų imperijos. Amerikos gyventojai rėmėsi tomis pat "igimtomis" laisvės teisėmis, dėl kurių jų protėviai savo laiku kėlė maištus pačiose britų salose. Netenka abejoti, kad anksčiau ar vėliau tuo pavyzdžiu būtų pasekę Kanados gyventojai, jeigu Londonas pagal savo empirinį galvojimą nebūtų padaręs atitinkamų išvadų. Būtent, Kanados vidaus reikalų tvarkymas buvo pamažu perleistas pačių kanadiečių ministeriams, kurie betgi nebuvo tiesiogiai atsakingi Londonui, o lokalinio parlamento rinkimams. Taip buvo žengti pirmieji žingsniai kelyje iš Empire į Commonwealth.

(Perkelta į 4-tą pusl.)

40 IR 400

DIRVOS SUKAKTUVINĖ TALKA

Šių metų spalio mėn. 9 d. Dirva švenčia 40 metų sukaktį. Tai sukakčiai paminėti spalio mėn. pradžioje bus išleistas specialus Dirvos numeris, o spalio mėn. 9 d. įvyks minėjimo iškilnės ir koncertas. Visoms iškilnėms praversti organizuojamas specialus komitetas.

Dirvos redakcija kviečia į minėjimą įsijungti visus Dirvos skaitytojus. Jau dabar siųskite minėjimo sukakčiai skirtus rašinius, prisiminimus, nuotraukas.

Skaitytojai, kurie su Dirva nesiskyrė visus tuos 40 metų, būtinai kviečiami atsiųsti savo nuotraukas. Redakcija turi didžiausią norą tuos ištikimuosius skaitytojus pagerbti. Jei kas savo nuotraukos negali atsiųsti, labai prašomas nors laiškeliu atsiliepti ir mums savo adresą pranešti.

*

Keturiosdešimtys laikraščio gyvavimo metų — graži darbo vaga. Žinant lietuviškos spaudos vergus tai ir pagarbos vertas darbas, pareikalavęs nemažai pastangų ir pasiaukojimo iš leidejų, redaktorių ir bendradarbių.

Bet laikraštis gali eiti tik tada, kada yra jo reikalaujančių, juo besidominčių, jo stiprėjimo laukančių. Tat ir 40 metų Dirvos sukaktį minint mes kreipiamės į visus Dirvos rėmėjus, talkininkus ir skaitytojus su šiuo prašymu: pagerbkime Dirvą 400 naujų skaitytojų. Tai bus kiekvieniems Dirvos ėjimo metams tik po 10 naujų skaitytojų. Bet kadangi Dirva eina 40 metų, tai ir susidaro 400 skaitlinė. Ir tų 400 naujų skaitytojų telkima pradėkime nuo šios dienos. Iki spalio mėn. 9 dienos tų 400 naujų skaitytojų talka turi būti baigta.

Mes visi turime artimųjų čia pat mūsų gyvenamoj aplinkėj, turim tolimesniuose JAV miestuose, turime Europoje, Pietų Amerikos valstybėse, Australijoje ir net N. Zelandijoje. Paraginkime ir patalkininkaukime, kad jie būtų Dirvos skaitytojai.

Negalinčiam užsisakyti, patys ją užsakykite, atlikime Dirvos suaktuvinį metų prašymą ir prisidėkime prie Dirvos stiprinimo. Žinokime, kad naujų skaitytojų šeima — bus ir naujas kraujas laikraščio sveikatai.

Jei kas nori ateiti į talką ir mūsų prašymą išpildyti, bet neturi adreso kam laikraštį siųsti, siųskite pinigus redakcijai ir jūs gausite pranešimą kam į užjūrus jūsų laikraštis siunčiamas. Redakcijoje visad yra adresas, norinčių laikraštį skaityti, bet dėl visokių nedateklių, negalinčių už jį užsimokėti. Ypač tokių tautiečių visad yra Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose.

Metinė prenumerata į visus kraštus suaktuviniais metais, iki spalio 9 d., kaštuoja \$5.00. Ir dar, kiekvienas naujas skaitytojas gauna iš redakcijos nemokamai, su specialiu suaktuviniu įrašu knygą "Lietuva Tiesioje. Pančiuose". Knyga 312 psl., kietuose viršeliuose, svarbi turėti kiekvienoje šeimoje. Jos kaina \$2.00. Knygos skaitytojams persiunčiamas Dirvos kaštai.

*

Dirva švenčia 40 metų sukaktį. Pasveikinkim savo laikraštį 400 naujų skaitytojų. Ateikim į talką tuoj ir visi Dirvos skaitytojai. Talkos daviniai, telkiant 400 naujų skaitytojų, bus skelbiami Dirvoje.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelniui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

• Vasario 16 d., Paryžiuje, Lietuvos atstovas Prancūzijai ir ponis O. Bačkienė surengė Lietuvos bičiulių ir draugams priėmimą. Dalyvavo virš 100 įtakingų Prancūzijos politikų, visuomenininkų, laikraštininkų ir menininkų.

• Adomo Varno sukaktuvinė darbų paroda rengiama Chicagoje, Maria High School patalpose kovo 19-29 d. Parodą rengia Chicago's L. B. Kultūros Taryba. Adomo Varno 75-rių metų sukaktį paminėti yra sudarytas specialus komitetas, kuriam vadovauja architektas J. Mulokas. Be to, norima išleisti ir jubilato darbų monografiją, kurią redaguoja prof. Ignas Šlapelis ir dailininkas Vytautas Jonynas.

• Venecueloje, Maracay mieste, vasario mėn. 12-13 dienomis įvyko antras Venecuelos Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas.

• Venecueloje, Caracaso apylinkėse, gyvena virš 250 suaugusių lietuvių. Tačiau nusiskundžiama, kad bendruomeninė veikla mažai domimasi ir į susirinkimus labai mažai narių lankosi.

• Vasario 11 d. suėjo dešimt metų nuo 1945 metais įvykusios Jaltos konferencijos. Jaltos konferencijos nutarimai yra dabartinių tarptautinių negerovių pasekos. Jaltos konferencija nepaprastai daug žalos padarė centro ir rytų Europos valstybėms. Pavergtos Jungtinės Tautos tų

gėdingą sutartį paminėjo ir priėmė atitinkamą deklaraciją.

• Paryžiuje, eidamas 83 metus, vasario 2 d. mirė prof. Albert de Geoffre de la Pradelle. Jis buvo nuosirdus lietuvių bičiulis, gilus teisininkas, savo laiką davęs palankią konsultaciją Vilniaus klausimu.

• J. Tarčila (iš Waterburio) atsiuntė Dirvos redakcijai gražų laišką dėkodamas už pasveikinimą ir linkėjimus jo ir ponios 60 metų vedybinės sukakties proga.

• Teisininkas Petras Glemža ir šiais metais pildė mokestinius pareiškimus Algirdo Budreko Real Estate kontoroje, 1839 West 47th St., Chicago 9. Telef. LA 3-3384. Kasdien vakarais ir šeštadieniais.

• Darbininkas paskelbė dramos veikalo konkursą paskirdamas \$500 premiją. Tema turi būti iš lietuviškojo gyvenimo. Veikalai priimami iki gruodžio mėn. 1 d. Premijuoto veikalo išleidimo ir vaidinimo teisė pereina Darbininkui.

• Kanados Lietuvių Bendruomenės Hamiltono apylinkės valdyba atsiuntė paminėti išleistą albumą LIETUVIAI HAMILTONE. Albumas apima 1948-1954 m. lietuvių veiklą, 202 psl. su 356 nuotraukomis. Kąstuoja \$3.00. Įsigyti galima: J. Pleinys, 113 Cannon St. E., Hamilton, Ont., Canada.

• Eduardui Dambraskui, gimusiam Raseinių apskrityje, dirbusiam Kauno pašto įstaigoje,

Ir mes minėjome...

(MŪSŲ DETROITO BENDRADARBio)

Tūkstantinė Detroito lietuvių minia iškilmingai paminėjo mūsų Didžiąją Tautos šventę. Minėjimas praėjo šaunioj, pakiloj nuotaikoj. Kalbėjo ALTO pirminkas L. Šimutis... Savo atsilankymu į minėjimą mus pagerbė ir žymus svečias, JAV senatorius Patrick MacNamara... Lietuvos laisvinimui suaukojome netoli trijų tūkstančių... Minėjimą įspūdingai pravedė prof. Dr. J. Pikūnas... Minėjimas buvo tarsi didžiulė lietuviškos vienybės demonstracija, parodžiusi, kaip darniai ir sutartiškai mes mokame dirbti savo tautos laisvinimo darbą...

Taip rašys kažkurie mūsų laikraščiai. Ir tūkstančiai skaitytojų džiaugsis vieninga Detroito lietuvių veikla — džiaugsis, nepagalvodami apie tai, kad nebus parašyta. O reikėtų pagalvoti ir apie tai.

Visuose iškilminguose minėjimuose kviečiami garbingi visuomenės nariai į prezidiumą. Tuo pagerbiami nusipelnę visuomeniniam darbui žmonės ir organizacijos.

Pas mus buvo kitaip. Į garbės prezidiumą pakviesti: Kat. Federacijos atstovas ALTe ir jo pirminkas L. Šimutis, kun. B. Dagilis, parapijos choro veikėjas L. Heiningas, kat. jaunimo organizacijos Vyčių pirminkas Boris ir programos vedėja, ateitininkų sėdraugių veikėjas dr. J. Pikūnas. Išskirus retkarčiais prie prezidiumo pasirodantį DLOC pirminką F. Motūžą, visi jie vienos, "vienintelės" lietuviškos sorvės žmonės. Tokios nuogos partijos jėgos demonstracijos Detroito lietuvių nematė niekada, ir nesitikejo pamatyti Vasario šešioliktąją!... Ir ne vienas stebėjosi ir klausė, ar tai lietuvių tautinė šventė, ar tik krikščionių demokratų partijos mitingas. To paties klausime ir mes.

Po estų, latvių ir ukrainių atstovų sveikinimų ir rezoliucijos į salę atvyko senatorius Patrick MacNamara, lydimas adv. J. Kovalski. Garbingą svečią minėjimo dalyviai pasitikio plojimu. Tačiau garbės prezidiume JAV

BALFo centre (105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.) yra svarbių žinių.

KĄ JAUNIEJI SAKO APIE SAVO LAIKRAŠTĮ

Benito Nausėda (Cambridge, Mass.). Aš visus "ėviškėlės" numerius esu surinkęs. Dar ir tuos, kai ji su mama "Dirva" mane lankė. Man ji visados atneša ką nors naujo; ir kas svarbiausia: lietuviškai. Nuo trumpiausio eilėraščio iki ilgiausios pasakos, viskas buvo įdomu.

Eduardas Gregeris (Centralia, Illinois). Aš gyvenu mažame Centralia miestelyje. Lankau šv. Marijos Seserų vedamą mokyklą. Lietuviškai čia nei vieno žodžio negirdžiu. Parėjęs iš mokyklos pirmiausia išmoku pamokas, o paskui paskaitau "Tėviškėlę", ir paskambinu piano.

Mes esame čia vienintelė lietuvių šeima, todėl "Tėviškėlę" yra labai laukiama viešnia.

Sarūnas Jurgis Valiukėnas (Chicago, Illinois). Redaktoriau, prašau atspausdinti "Tėviškėlėje" ką nors apie šulinį ir nupaišyti kaip jis atrodo.

Algis Bitėnas (Elizabeth, N. J.). "Tėviškėlės" Nr. 2 vakar gavau. Ačiū. Labai įdomus. Tai lietuviškas perliukas. Tik man atai nemilia, kad ją pavėluotai tau nuau. Žinau, priežasčių tam yra daug, o svarbiausia, kad ne visi vaikai skaitome savo laikraštėlį. Vaikai gal ir skaitytų, bet tėveliai neišrašo. Žinau vaikų, kuriems tėvai neduoda pinigų laikraštėliui, bet duoda kitiems menkiesiems.

Uosis Juodvalkis (East Chicago, Ind.). Aš labai laukiu "Tėviškėlės" ir negaliu sulaukti. Man labai patinka "Didvyrių kelias" ir aš noriu sužinoti ar tie didvyriai pabėgo iš pilies.

Vėjunė Svotelytė. Man labai patinka "Tėviškėlė". Ir labiausiai man patinka Skautų palapinėje, todėl, kad aš esu skautė, ir dar skiltininkė.

Užsakykite "Tėviškėlę" savo atžalynui. Tuojau siųskite šį laiškėlį TĖVIŠKĖLEI, 2313 W. 91 St., Chicago 29, Ill. Prašau siuntinėti "Tėviškėlę"

Vardas ir pavardė
Adresas

• Siunčiu \$3.00.
• Pinigus pasiųsiu vėliau.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Šeštadienį, tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
4455 S. California Ave.
Chicago 32, Ill.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
Šaukite — YA. 7-7381

Prima: vakarais 6 iki 9, šeštadienį, 10 ryto iki 4, trečiadienį, ir sekmadienį, tik susitarus.

Tel. ofis'o ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

N. Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais, 12-4 p. p. šeštadieniais.

Dr. I. Kuras-Ramunis
Spec. KUDIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v. išskyrus trečiadieniais 6-8 v. v. šeštadienį, 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p. IR

Dr. Jaras Ramunis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL: antradienį ir ketvirtadienį, 7-8:30 v. v. šeštadienį, 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL: Kabineto REpublic 7-1168
Buto: WALbrook 5-3765

vių salėje (W. Vernor & 25th). Susirinkime numatyta svars-tyti: Sekančių metų veiklos gairės, Valdybos darbų apžvalga, Pranešimas iš neseniai įvykusio taut. srovės darbuotojų pasitarimo Detroito, Naujos valdybos rinkimai.

Nariams šiame susirinkime dalyvavimas būtinas. Kviečiame ir skyriui dar nepriklausančius bičiulius. Atskiri kvietimai nebus siunčiami.

Sekretorius

NEWARK

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 27 d. 4 val. p. p. N. Jersey Lietuvių Taryba rengia Lietuvos Nepriklausomybės 37 metų minėjimą, kuris įvyks šv. Jurgio d-jos salėje, 180 New York Ave., Newark, N. J.

Tarpininkaujant adv. C. F. Pauliui, Taryba išsirūpino N. J. gubernatoriaus R. Meyner sutikimą paskelbti Lietuvos Nepriklausomybės dieną.

Šventės minėjimo programoje numatyta J. Audėno ir adv. C. F. Pauliaus kalbos, pakviesti dalyvauti sen. Smith, Newarko maj. Karlin ir N. J. kongresmanas. Dainuos Newarko šv. Trejybės liet. parapijos ir Liet. radijo d-jos Rūta chorai. Bus deklamacijos ir kita meninė programa. Įėjimas nemokamas.

N. J. Lietuvių Tarybos Valdyba nuosirdžiai kviečia Newarko ir apylinkių lietuvių minėjime skaitlingai dalyvauti.

CHICAGO

VASARIO 16-JI CHICAGOJE

Chicago's Lietuvių Tarybos rengiamas Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 13 d. Ashland auditorijoje. Minėjimą vedė Tarybos pirminkas teisėjas Alfonsas F. Wells. Vėliavą įnešė Amerikos lietuvių veteranų Dariaus-Girėno ir Don Varno postai ir lietuvių skautai.

Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, invokacijas paskaitė prel. Ig. Albiavičius ir kun. doc. J. Pauperas. Pagrindinę kalbą pasakė gen. Mikas Rėklaitis. Prisiminęs Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, jis pareiškė, kad visų įsitikinimu Vlikas yra reikalingas, bet taip pat visiems aišku, kad šiuo metu mūsų vyriausia organizacija ir susiskaldžiusi ir negaluoja. Todėl, jis pabrėžė, kad mūsų politinių grupių, kurios sudaro Vliką, uždavinys susitarti ir ne-sklaidumus šalinti.

Gražią kalbą pasakė ir kongresmanas James C. Murray. Jis pareiškė, kad jam lietuvių tarpe užaugęs, kad jam lietuvių tautos rūpesčiai savi. Jo ir pirmoji kalba, pasakyta Atstovų Rūmuose Vasario 16 d., būsimai apie Lietuvos nepriklausomybę.

Minėjimą sveikino Lietuvos Konsulas Dr. P. Daužvardis, miesto mayoras Martin Kennelly, Morris B. Sachs, Latvų ir Estų atstovai ir kt.

Meninę dalį atliko moksleivių ansamblis kanklininkų grupė, Alice Stephens (Steponavičienė) dainininkė, Metropolitan operos solistas Algirdas Brazis ir "Dainavos" ansamblis.

Kiek buvo surinkta aukų dar nepaskelbta. Atskirose Chicago lietuvių kolonijose bei mokyklose Vasario 16-sios minėjimai vyko daugiausiai kovo 19-20 d.

Isidėmėk

DIRVOS

adresa —

1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio

VANAGAITIS

KNYGA

gaunama Dirvoje. Siųskite \$2.00 ir labai daug pa-tirsite apie Amerikos lietuvių gyvenimą.

DIRVA: 1272 E. 71 St.
Cleveland 3, Ohio

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos gramatika J. Kukanauza	2.00	Medžio raiziniai Ign. Končius	5.00
Anglų kalbos gramatika V. Kamantauskas	1.00	Milžino paunksmė Balys Sruoga	2.50
Anglų kalbos skaitymas V. Minkūnas	2.00	Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitė	2.50
Anoj pusėj ežero P. Andriūšis	1.50	Mėskiuokas Rudnosiukas Vyte Nemunėlis	2.00
Aukso kirvis Juozas Švaistas	2.50	Namai ant smėlio J. Gliada	2.00
Aukštųjų šimonių Likimas Ieva Simonaitytė	3.50	Nemunas St. Kolupaila	2.56
Apie laiką ir žmones J. Aistis	2.50	Ora pro nobis J. Gliada	4.00
Audra žemaičiuose Vl. Andriukaitis	2.20	Orfėjaus medis A. Nyka-Niliūnas	3.00
Būdas Senovės Lietuvių... Sim. Daukantas	4.00	Po tėvynės dangum Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino	2.00
Būkite sveiki Dr. S. Biežis	2.00	Pragaro pošvaistės V. Alantas	3.50
Baltasis Vilkas K. Binkis	1.00	Pirmas rūpestis Jurgis Jankus	2.00
Balutis J. J. Bačiūno leidinys	1.50	Pietų vėjelis Vyte Nemunėlis	1.60
Boriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia	2.00	Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus	2.20
Didžioji kryžkelė B. Brazdžionis	2.00	Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus	2.80
Duktė Alė Rūta	2.40	Pietų kryžiaus padangėje Sudarė Gaudys	4.50
Daiktai ir nuorūkos Leonardas Žitkevičius	1.00	Paskutinis Prūsų sukilėlis M. Springborn	2.00
Don Kamilius mažasis pasaulis Guarechi	2.50	Petras Širvokas Juozas Švaistas	2.76
Didžiosios atgailos R. Spalis	3.50	Po raganos kirviu Jurgis Jankus	1.50
Doleris iš Pittsburgho Stepas Zobarskas	0.80	Pabučiavimas J. Grušas	1.50
Eldorado J. Švaistas	1.80	Rytų pasakos V. Krėvė	3.00
Gyvačių lizdas Franciois Mauriac	2.40	Raudeni batukai Jurgis Savickis	1.50
Gatvės Berniuko Nuotykių R. Spalis	5.00	Ramybės mian J. Kėstas	0.90
Gimdytoja Franciois Mauriac	1.75	Sudie, pone Čipse James Hilton	0.75
Gabija, literatūros metraštis Franciois Mauriac	6.50	Strėlė danguje Henrikas Radauskas	2.00
Gintariniai vartai N. Mazalaitė	2.00	Saulės Takas Nėlė Mazalaitė	3.50
Gyvulių ūkis George Orwell	1.00	Šilkai ir vilkai Runcė Dandieris	1.00
Giesmė apie Gediminą B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00	Senųjų lietuviškų knų istorija V. Biržiška, kiet. virš. papr. virš.	3.06 2.00
Jaunai inteligentei V. Andriukaitytė	1.25	Saulutė debesėliuos L. Žitkevičius	1.50
Kryžkelės A. Vienuolis	3.50	Sventieji akmenys Faustas Kirša	2.00
Kaimynai J. Paukštelis	2.50	Šventoji Lietuva Jurgis Savickis	3.00
Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis	1.80	Teresė Neumanaitė J. Burkus	3.00
Kuprelis Ignas Šeinius	2.00	Tolimieji kvadratai J. Grišmanauskas	2.00
Konrodas Valenrodas Adomas Mickevičius	1.50	Tautosakos Lobynas J. Balys	3.00
Keliai ir kryžkelės Putinas	2.50	Tipelis Pulgis Andriūšis (įrišta)	3.00
Kon - Tihi Thor Heyerdahl	3.75	Tomas Nipernadis August Gailit	2.50
Kaimiečiai V. S. Rymont I-II-III-IV I ir II dalis	po 3.00	Tarp pelių ir vyrų John Steinback	1.20
III ir IV dalis	po 3.50	Užgesęs sniegas Aloyzas Baronas	2.50
Kudirkos raštai	5.00	Ugnies pardavėjas Balys Rukša	1.00
Kregždutė I A. Rimkūnas	1.50	Uždraustas stebuklas Užuovėja	1.00
Kregždutė II A. Rimkūnas	2.75	M. Katiliškis Stasius Būdavas	3.50 2.60
Kiškučių vardinės Stasys Dziugas	1.50	Vanagaitis monografija	2.00
Lietuvos Istorija Sruogienė	3.00	Valerijono lašai Dr. S. Aliūnas	1.00
Lietuvių Kalbos Istorija Dr. P. Jonikas	3.00	Vilnius tarp audrų J. Ciešnas (įrišta)	5.50
Lietuvos pinigai Juozas K. Karys	5.00	Vilnius Lietuvos gyvenime Dr. A. Šapoka	1.50
Lyrikos kraitis Mikukis	2.50	Vėlykų pasakos N. Butkienė	1.00
Loreta Stasius Būdavas	1.80	Vyturėliai Laukuose Vikt. Šimaitis	0.70
Lietuva A. Bendorius	2.75	Trylika nelaimių R. Spalis	1.20
Laiškai žmonėms G. Papini	2.00	Vaių knygelė M. Valančius	1.80
Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžius	4.50	Varpai skamba Stasius Būdavas	2.50
Moters širdis Guy de Maupassant	2.60	Taupioji Virėja Stasius Būdavas	2.00
Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis	2.00	Zemaičių krikštas P. Abelkis	2.50
Lietuvių kalbos gramatika Dr. A. Šešplaukis	1.25	Zemaitis nepražus Balys Sruoga	3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Žodis švietimo klausimu

V. KAVALIAUSKAS

Dėl karo ir jį tariamai laimėjusių "didžiųjų" moralinės menkybės lietuvių tautos dalis buvo priversta palikti savo gimtąją žemę. Jau antrasis dešimtmetis, veltui laukdama sugrįžimo aušros, ji tebeklaidžioja svetimose kraštuose, lygiai kaip ir graži Atlanto Charta, žadėjusi visiems laisvę, tebeplūduriuoja vandenyne, nepasiekdama pavergtųjų kraštų.

O tačiau mes laukiame sugrįžimo valandos. Ir tikimės jos sulaukti. Tikimės, žinoma, ne todėl, jog manytume, kad kas nors sielojasi milijonų kančiomis ir dėl žmoniškumo yra pasiryžęs juos išlaisvinti. Ne. Pavergtuosius tegalės išlaisvinti tik tam tikras istorinio proceso momentas, kuriam turime būti pasiruošę. Vadinasi, neturėdami su jokiau autoritetu sudarytos sutarties, nustatančios net ir apytikslų grįžimo laikotarpį, turime gyventi taip, kad pilgriminėje kelionėje neišbarstytume tų brangenybių, kurias išsinešėme iš gimtosios žemės, ir netektų grįžti tik su dvasinio elgetos lazda.

Tos didžiosios brangenybės — visų pirma yra gimtoji kalba, lietuviškasis kūrybos žodis, lietuviškoji daina ir šokis ir, apskritai imant, visa dvasinė lietuvių kūryba, kuri galės pasauliui kalbėti ir tada, kai žmonės nutilis.

Tačiau maža tebutų padaryta, jei mes, ir daug patys sukūrę, nustotume tų, kurie galėtų tęsti mūsų kultūrinių vertybių kūrimą — jaunosios kartos, mūsų jaunimo, kuris, norime ar nenorime, turime pripažinti, tautiškai pradeda vis labiau ir labiau blukti. Ar galima gi kitaip pavadinti mūsų jaunųjų vengimą tarpusavy kalbėti gimtąja kalba?

Tad, manau, tautinis-lituanistinis jaunimo auklėjimo klausimas turi būti mūsų visų pats pirmasis ir pats pagrindinis rūpestis, pradedant tėvais ir baigiant pačiais didžiaisiais veiksniais, kurie kartais, iš priešingų pusių surėmę pečiaus, verčia ir šiaip jau tvirtai uždarytas laisvės duris.

Jei mes, būdami Vakarų Vokietijoje, turėjome gerai organizuotą švietimą — vaikų darželius, pradžios mokyklas, progimnazijas, gimnazijas, specia-

lias mokyklas, baigiant bendrą estų — latvių — lietuvių universitetu, tai to jokių būdu negalima pasakyti apie dabartinę švietimo padėtį, pvz., JAV, kur lietuvių yra daugiausia. Tiesa, turime čia šeštadieninių mokyklų, tačiau jos yra daugiau negu vargo mokyklos. Mažas pamokų skaičius, patalpų, mokslo priemonių — tinkamų vadovėlių, žemėlapių ir kit. stoka sunkina jau ir taip nelengvą mokytojo darbą ir neleidžia jam padaryti tiek, kiek jis norėtų.

Čia taip pat tenka paminėti, kad iki šio laiko dar vis neturime jokio centro, kuris švietimą koordinuotų, paruoštų programas, sektų jų vykdymą ir t.t. Tiesa, negalima būtų pasakyti, kad mokytojai dirba be jokio plano ir nesivadovauja jokia programa, bet jau seniai metas turėti ir bendrą, visoms mokykloms privalomą programą, pritaikytą specifinėms gyvenimo ir mokyklinio darbo sąlygoms, ir vienodus visų mokyklų baigusiems duodamus pažymėjimus, pažymių knygeles, klases ir trimestinius žurnalus — visa, kas savo esme ir forma mokyklai yra reikalinga ir būtina.

Švietimo problema drauge yra ir ypač tėvų problema. Jeigu visur ir visada tėvų artimas bendradarbiavimas su mokykla buvo svarbus mokyto ir auklėjimo veiksnys, tai jis ypač yra būtinas čia. Šeimai tremtyje tenka pats pirmasis ir pagrin-

dinis uždavinys, kurio niekas kitas nepajėgs atlikti, — jos vaiko lietuviškumas. Tėvų įtaka vaikams ar, pasakytiau, šeimos lietuviškumo dvasia niekur taip ryškiai nėra juntama, kaip lituanistinėje mokykloje: vieni to pat amžiaus vaikai ne tik kalba gražiai lietuviškai, bet ir visuomet rūpestingai atlieka namie duodamus darbus. Kitų gi liežuvis, tardamas lietuviškus žodžius, jau vartaliojasi kažkaip neįprastai — angliskai. Tretieji, mokytojo paklausti, kada gimė, atsako angliskai. Apie paskutiniųjų rūpestingumą, atliekant namų darbus, netenka nei kalbėti.

Tačiau, nežinurint labai sunkių darbo sąlygų, lituanistinės mokyklos mokytojas vis dėlto yra padaręs gana daug, ir jis nuosirdžiai gali pasidžiaugti mokinių, ypač tų, kurių tėvai iš arti ir nuolat seka savo vaikus, pasiektais mokslo rezultatais — pagrindiniu jo sunkaus darbo atlyginimu. Tad, nelaikant mokytojo nei tobulyste, nei apskritai būtybe be priekaištų, tenka pasakyti, kad jis, kiek leidžia sąlygos, savo pareigas atlieka. Todėl kartais ir nesuprantama ir skaudu, jei i lietuvių mokytoją paleidžia nešvarų akmenėlį net ir save laiką dideli žmonės.

Tada, žinoma, rimtai suabejoji tokių žmonių didumu... Baigdamas norėčiau pabrėžti, kad lituanistinė mokykla laukia dar daugiau paramos ir dėmesio — pirmiausia iš tėvų, kurių meilė lietuviškajam žodžiui, meilė savo tautai — jos praeičiai, dabarčiai ir ateičiai — gaubtų jų vaikus ne tik šeimos židinyje, bet juos išlydėtų i mokyklą ir

pasitiktų grįžtančius, juos sektų, ragintų, drąsintų ir jiems padėtų.

Ypač neatidėtiną kompetentingo švietimo centro sudarymas, kuris, be jau minėtų dalykų, nusmaigstytų ilgalaikes švietimo darbo gaires, neišskiriant nei plano paruošti mokytojams, kurių eiles jau ir pirmasis tremties gyvenimo dešimtmetis spėjo kiek praretinti.

Kremliaus ponų kova

(Atkelta iš 1 psl.)

Malenkovas esąs raudonosios armijos patikėtinis. Galimas dalykas, kad iki tam tikro laipsnio jis naudojosi kariuomenės patikėjimu. Bet jis virto auka visuotinės nuotaikos, viešpatavusios po Stalino mirties. Būtent, Sovietijos vergai laukė, kad, pradingus vyriausiam budeliui, turi įvykti atmaina, kad begaliniai sunkus gyvenimas turi palengvėti. Su Malenkovo vardu yra susijęs savaime trumpas laikotarpis, kai Sovietų Sąjungoje pradėta kalbėti apie plataus vartojimo reikmenų gamybos paspartinimą ir sunkiosios pramonės gamybos sulėtinimą. Ar eilinis pilietis tikrovėje pajuto pagerejimą, labai abejotina. Ir patys laikas tam buvo per trumpas.

Daugelis Europos radijo komentatorių prileidžia, kad kariuomenė ėmė su tam tikru nepasitenkinimu žiūrėti į Malenkovą dėl jo užsimojimų pramonės srityje. Karo vadams, apsvaigusiems pergale prieš Hitlerį, atrodė pavojingas bet koks sun-

pasitiktų grįžtančius, juos sektų, ragintų, drąsintų ir jiems padėtų.

Ypač neatidėtiną kompetentingo švietimo centro sudarymas, kuris, be jau minėtų dalykų, nusmaigstytų ilgalaikes švietimo darbo gaires, neišskiriant nei plano paruošti mokytojams, kurių eiles jau ir pirmasis tremties gyvenimo dešimtmetis spėjo kiek praretinti.

kiosios pramonės plėtojimo sulėtinimas. Pabuklus, tankus, lėktuvus, atomines bombas tegali gaminti sunkioji pramonė. Ne šakutes ir peilius, ne puodus ir keptuves turi produkuoti sovietų pramonė, o ginklus.

Kai kas Europoje spėja, kad savaime Malenkovas vargu ar būtų įstengęs ar net norėjęs atsispirti kariuomenės reikalavimams. Jis irgi būtų vykdęs tai, kam jam būtų buvę įsakytą. Tačiau kariuomenė pasinaudojo progą ne tiek atsikratyti Malenkovo, kiek sustiprinti savo įtaką vyriausybės vadovybėje. Šitaip dalis stebėtojų spėlioja, kokių būdu Malenkovas buvęs išstumtas ir jo vieta atiteko maršalui Bulganinui.

Tačiau panašūs aiškinimai laikomi vienpusiškais visų tų, kurie kiek giliau pažįsta sovietų gyvenimą. Negalima paneigti, kad dabar kariuomenės atstovų rankose susijungė du valdžios elementai: vyriausybės aparatas ir karo pajėga. Dar lieka betgi trečiasis faktorių: komunistų partija. Šiuo atžvilgiu nuomonės toli gražu nesutinka. Kokia rolę tenka partijos generaliniam sekretoriui Chruščovui?

Yra žinoma, kad jis keliais atvejais viešai kritikavo Malenkovo vyriausybės dėl jos neva nemokiškumo žemės ūkio srityje. Tačiau to neužtektų ministeriui pirmininkui nušalinti. Kai kas aiškina, kad Chruščovas stengėsi pašalinti Malenkovą kaip konkurentą. Chruščovas kai kurių laikomus tuo Kremliaus valdovu, kurio rankose per komunistų partijos aparatą esą sukaupyta daugiausia valdžios. Jis galys virsti antruoju Stalinu.

Ar taip yra, sunku pasakyti. Tokia teorija būtų sunkiai suderinama su faktu, kad kariuomenės įtaka neabejojamai didėja. Šalia Bulganino, i vyriausybę įėjo dar kitas maršalas, būtent, Žukovas kaip karo ministeris. Speliojimams apie tai, kieno yra sutelkta, daugiau realinės jėgos — ar komunistų partijos generalinio sekretoriaus Chruščovo, ar vyriausybės galvos maršalo Bulganino, — lieka daug vietos.

Teorijoje komunistų partija stovi augščiau ir už vyriausybę, ir už kariuomenę. Tenka dar atsiminti, kad marš. Bulganinas nėra iš profesijos kariškis. Jis yra turėjęs daug ir įvairių pa-

STUDENTAMS

LSS CENTRINIŲ ORGANŲ RINKIMAMS BESIARTINANT

Rinkiminė komisija praneša visiems studentams, gyvenantiems JAV, kad kandidatų siūlymas i centro valdybą, revizijos komisiją ir garbės teismą turi būti atliktas vadovaujantis rinkiminių nuostatų paragrafais II-1, III-1, 2 & 3 punktais. Kandidatams siūlyti paskutinė (pašto antspaudo) data yra 1955 m. kovo 20 d. Taip pat primename, kad balsuoti turės teisę tik tie nariai, kurie (nė vėliau kai iki kovo 15 d.) bus susimokėję nario mokestį.

reigų, įskaitant ir čekisto. Pereito karo metu jis buvo politinis komisaras (politrukas) kaip sykis tote armijoje, kuriai vadovavo marš. Žukovas. Bulganinas maršalo vėzdą nėra nusipelnęs karo lauke. Tad tiesioginiai saitai jį sieja daugiau su komunistų partija nekaip su raudonąja armija. Galimas dalykas, kad Bulganinas iškilų i vyriausybės galvos vietą kaip tik dėl tokios savo dvigubos praeities. Tokiu atveju išeitų, kad jis yra kompromisinė figūra arba jungtis tarp dviejų faktorių: partijos ir kariuomenės.

Iš tokios prielaidos Sovietų Sąjungos gyvenimo stebėtojai daro išvadą, kad kova dėl valdžios dar nėra baigta. Nebūtina, kad grumtynės eitų asmeniškai tarp Chruščovo ir Bulganino. Taip pat nelaikoma tikra, kad kariuomenės vadovybės norėtų nušalinti komunistų partiją. Visi sovietų maršalai yra komunistų auklėtiniai. Bet kova gali toliau eiti dėl pirmavim visame Sovietų Sąjungos gyvenime. Ar vyriausias žodis ir toliau priklausys komunistų partijai, kuri laikosi tam tikros ideologinės programos, ar kariuomenei, kuri darosi vis reikšmingesnis jėgos faktorius, nepareinamai nuo komunistinių doktrinų? Čia, kaip atrodo, glūdi viso klausimų kompleksio esmė.

Galimas dalykas, kad ir viena ir kita rivalizuojanti pusė vengs greitų sprendimų. Bet prileidimas, kad kova dar nėra pasibaigusi, turi daug pagrindo. Visa Sovietų Sąjungos istorija yra pagrįsta kova už valdžią, kova tarp besirungenčių grupių ar asmenų. Negalima manyti, kad dabartinis jėgų pasidalinimas būtų pastovesnis.

RINKIMINIAI NUOSTATAI

II-1. Šiais nuostatais vadovaujantis, renkami sekantys organai: 7 narių centro valdyba, 3 narių revizijos komisija ir 3 narių garbės teismas vienerių metų laikui.

III-1. Kandidatus i visus tris Liet. Stud. Sąj. JAV centrinius organus siūlyti gali ne mažiau kaip penki užsiregistravę studentai nepriklausomai nuo vietos kurioje gyvena ar studijuoja. Vieni ir tie patys penki ar daugiau narių gali pasiūlyti tiek ar mažiau kandidatų, kiek i kiekvieną organą yra renkama, tačiau kandidatus siūlą nariai turi teisę pasirašyti tik vieną sąrašą ir patys negali būti šio sąrašo kandidatais. Kiekvienas kandidatas privalo būti sąjungos nariu ir gali būti pasiūlytas tik vienam sąrašui.

III-2. Bent keturi centro valdybos ir visi trys revizijos komisijos vieno sąrašo kandidatai, sklandesnio centrinių organų darbo dėliai, turi būti iš tos pačios gyvenimo apylinkės (jų mokslo ar namų adreso atžvilgiu).

III-3. Kandidatus siūlą Liet. Stud. Sąj. JAV nariai pristato rinkiminiai komisijai iki jos nustatytos dienos (kovo 20 d.) kandidatų sąrašą, kuriame tiksliai nurodo kurioms pareigoms asmenys yra siūlomi, kandidatų vardus, pavardes, amžių, mokyklą ir jos vietovę, kurioje kandidatas studijuoja, jų studijų šaką bei semestrą, kiekvieno kandidato namų ir mokyklos adresą. Šis sąrašas privalo būti pasirašytas ne mažiau penkių kandidatų siūlančių ir balsuoti galinčių sąjungos narių. Rinkiminėi komisijai taip pat turi būti pateiktas kiekvieno kandidato raštiškas sutikimas kandidatuoti minimoms pareigoms. Kandidatus siūlą nariai privalo nurodyti bent vieną adresą, kuriuo siūlytojai gali būti pasiekiami.

PETS OF ALL KINDS

PETS

PARAKEETS. CANARIES
TROPICAL FISH
GOLD FISH. DOGS
FAMILY PET SHOP
One of Cleveland's Most Fully
Stocked Shops

WE BREED OUR OWN BIRDS
Bring Pets For Inspection
Let Your Family Meet Ours
Week Days 9-7 P.M.-Fridays 9-9 P.M.
7915 St. Clair EX 1-7252

ANSAS IR GRITA

ERNST WICHERT

(Tęsinys)

— Tokio dalyko pats niekas neįsidės i degtinę, — pastebėjo sandėlininkas, kuris labai gerai žinojo, kad Ansas nuspėja, apie ką reikalias sukas.

— Kaip ten bebūtų, ji mirus, — užbaigė Ansas, kuriam visa kita mažai berūpėjo.

— Ir palaidota, — pridūrė sandėlininkas, — o jie jos skilvio nepatikrino.

Kalba buvo pertraukta. Vanagas subaigė savo menką vakarienę.

— O kurgi mano tėvas? — paklausė jis tada gana abejingai.

— Jis įieškosi kažkur darbo kaip kūrėjas.

— Tai bus jam gana sunku, jis nemėgsta darbo. Kai jau Urtė mirus, jis pas mane geriau turės, kai aš tik vėl įsitaisyčiau. — Tai pasakė jis visai ramiai. Bet tuojau jį vėl pagavo pyktis, ir jis tęsė jau gana smarkiai:

— Kas mano beržus prieš namus nukirto?

— Ponas Geelhaaras tai įsakė, — atrežė sandėlininkas, — o artimiausiom dienomis ateis ir likusių eilė. Dabar kaip tik geriausias laikas malkoms gaminti.

Lietuvis išsitiesė ir sugniaužė kumštį.

— Tai jis išdrįso?! — šaukė jis. — Mano nuosavybė!... Už tai jis atsakys!

Sandėlininkas išsislošė suole.

— Netriukšmauk, — prašė jis, — tai tau nieko nepadės. Ponas Geelhaaras tik savo turtu šeimininkavo.

— Savo turtu?

— Žinoma! Juk jis visą šitą ūkį teisme nupirko.

Vanagas įbėdė i jį akis.

— Ūkį... teisme... nupirko?... Tu meluoji! Tai neįmanoma.

— Tai jau įmanoma

— O karaliaus?

— Ką čia gali karalius? Ūkis buvo viešai paskelbtas parduoti ir terminas nurodytas. Kodėl tavęs ten nebuvo?

— Tai negalioja, — šaukė Ansas, — aš sakau tau, tai negalioja.

Sandėlininkas patraukė pečiaus.

— Aš nežinau. Bet žemė su viskuo, kas prie jos ir ant jos yra pagal visas formas jam perleista, o pranešimą tau prikaldė prie durų, kadangi tavęs nebuvo galima rasti.

— Tai negalioja, kaip jie gali mano palikimą parduoti, man nedalyvaujant? Ir karalius pažadėjo reikalą ištirti.

Kitas i to reikalo svarstymą nesileido.

— Ir gana pigiai jis tai gavo, — pridūrė jis prie savo pranešimo, — už juokus tiesiog. Juk buvo žinoma, kad jis jau seniai ant šito ūkio akį užmetęs. Todėl kiti siūlytojai susilaukė.

Ansas vargu jo besiklausė. Jis parėmė alkūnes ant kelių ir susiėmė galvą i rankas, kaktą mešlungiškai suspausdamas. Jam buvo neaišku, kas iš tikrųjų buvo įvykę.

Kitą rytą ponas Geelhaaras, kuriam apie lietuvių sugrįžimą buvo tuojau pranešta, jau anksti atsirado ūkyje pas savo sandėlininką. Vanagas dar miegojo, bet atskėlė, kai nekenčiamąjį šnekant užgirdo.

— Ar tu esi pakankamai ramus ir protingas, kad manęs išklausytum? — paklausė dvarininkas.

— Tu esi mano svečias, — atsakė lietuvis, — o aš ir dabar neužmiršiu, ką tai reiškia. Sėskis! — parodė jam kėdę.

Per Geelhaaro platų veidą nuslinko pusiau užjauciantis, pusiau pergalingas šypsnyš. Bet jis jį užgniaužė, o taip pat ir sarkastišką pastabą, kuri jam jau pro lūpas veržė.

— Nereikia norėti kakta sienos pramušti, Ansa, — pasakė jis rimtai, o kartu ir įmanomai nuotaikingai. — Kad ir kaip mūsų kiaušai kieti būtų, mūras vistiek bus kietesnis. Yra tvirtas faktas, kad aš šitą ūkį Vanagiškius No. 1. varžytynėse kaip daugiausiai pasiūlęs įsigijau.

Vanagas, sustyres žiūrėjęs i žemę pirmyn palinkęs, šovė dabar iš apačios nuodingu žvilgsniu.

— Mes dar palauksime, pone, — atsakė jis, bet nuolankiau, negu buvo galima laukti.

— Čia nėra ko laukti, reikalas yra tikras. Aš šitą žemę nupirkau, ir ji priklauso

Winthrop Rockefeller ir Porto Rico gubernatorius Louis Munoz Marín, apžiūri \$10,000,000 gyvenamųjų namų statybos projektą. Statybos kaštus padengia Rockefeller.

metančių rankos judėsiu:

— Pasilaikyk savo pinigus, — aš tau nieko nepardaviau.

— Tu esi kvailys! — praplyšo dvarininkas.

Ūkininkas nesidavė ir vėžių išmušamas. Jis pasisiekė i liemenės kišenį ir ištraukė mažą popieriuką, išvyniojo jį iš lėto, ir iš savo pusės padėjo du auksinius ant stalo.

— Štai tavo palūkanos, tarė jis, — ir dabar mes galim skirtis.

Geelhaaras trenkė piktai kumščiu i stalą.

— Tai jau tik!... Ko tu nori dabar su tom palūkanom? Kvailysčių visi pridaro, bet šitoks idiotas!... Na? Ar tu imi pinigus, ar ne?

Ansas energingai papurtė galvą. Geelhaaras paskubom susiglemžė pinigus ir susimetė netvarkingai i piniginę.

— Aš tau duodu tris dienas laiko. Jeigu per tą laiką persigalvosi, tai ateik pinigų pasiimti. Jei ne, tai jie liks man — ir tuo geriau. Aš mėgstu pigiai pirkti.

Tada jis atsisuko i savo sandėlininką, kuris nustebejęs viską žiūrėjo.

— Jūs esate liudininkas, žmogau. O šiandien pradėkite su medžiais užpakaly namo. Aš noriu turėti laisvą lauką. — Jis išėjo neatsisveikinęs.

Anso pirmasis žygis buvo pas teisėją. Jis paklausė, ar karalius jo reikalą nėra davęs kokių patvarkymų? O žinoma, buvo atsakyta, atėjęs didelis raštas i teismą, ir

Nauji veidai Londone

(Atkelta iš 1 psl.)

Buvo savaime suprantama, kad kanadiečiai, perėmę vidaus reikalų (placius žodžio prasme) tvarkymą į savo rankas, užsiėmė, kad jie galėtų savarankiškai vesti ir krašto užsienio politiką. Nors ir nenoromis, Londono vyriausybė pagalvau pripažino tą teisę kanadiečiams. Taip per dešimtmečius Kanada pavirto visiškai nepriklausoma valstybė. Panašūs procesas vyko Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje, o kiek vėliau taip pat Pietų Afrikoje. Dar dabartinis britų premjeras Winstonas Churchillis kovojo tolimoje juodojo žemyno kolonijoje prieš vietinių gyventojų pasinešimus laimėti sau nepriklausomybę!

Britai nesiskubina gyvenimo įvilkti į griežtas ir nelanksias įstatymų formas. Commonwealth jau tikrovėje egzistavo ir išlaikė svarbiausius kvotimus pirmojo pasaulinio karo metu, kai Didžiosios Britanijos visos gaušingos tautos, su mažomis išimtimis (airiai!), vieningai kovojo karo laukuose prieš bendrus priešus. Pasibaigus karui, vėl prasidėjo diskusijos dėl pagrindų, pagal kuriuos turėjo būti tvarkomi santykiai tarp metropolijos ir buvusių kolonijų. Pagaliau 1931 metais buvo paskelbtas vad. Westminsterio statusas. Jis deklaruoja, kad visi Com-

monwealtho dalyviai yra lygūs ir suvereniniai partneriai, kuriuos formaliskai laiko krūvoje britų karališkoji karūna. Tikslai vieni airiai, išstius šimtmečius neatlaidžiai kovojo prieš anglus, nesutiko pasilikti Commonwealtho ribose. Šiaip gi visos kitos dominijos liko ištikimos naujai bendruomenės formai.

Tuo pat metu, kai ėmė tvirtis Commonwealth, atsirado paprotys, kad atskirų valstybių ministrai pirmininkai neperiodiškai rinkosi Londone bendrų reikalų aptarti. Tai nebuvo konferencijos su griežta darbų tvarka. Premjerų susirinkimus labiau galima buvo apibūdinti kaip klubo narių laisvus pasikalbėjimus. Kai 1947 m. pasibaigė britų viešpatavimas Indijoje ir atsirado naujos valstybės (Indija, Pakistanas ir Ceilonas), ligi tol buvusių baltaodžių kluban buvo priimti ir trys spalvoti nariai. Visos sakytos valstybės pasiliko kaip lygūs partneriai Commonwealtho junginyje, nors Indija pasirinko respublikos santvarką. Ne visi ginčijami klausimai tarp atskirų bendruomenės narių yra išlyginti. Tenka atsiminti ginčus tarp Indijos ir Pakistano, tarp Pietų Afrikos ir aziatinių valstybių ir t.t. Bet visa tai neklaido visų Commonwealtho premjerams kas antri-trečiai metai susirinkti ir aptarti klausimus, kurie juos riša. Joks mi-

nisteris pirmininkas neturi teisės priimti sprendimų, kurie formaliskai saistytų jo atstovaujamą valstybę. Pasikalbėjimai tėra informacinio pobūdžio, tačiau jie yra toji neapčiuopiama ir sunkiai žodžiais nusakoma realybė, kuria remiasi pats Commonwealth. Toji ne sutartimis bei paktais, o laisvu nuomonių pasikeitimų pagrįsta tikrovė ligi šiol pasirodė esanti stambi pajėga, kuri daug sveria ir tarptautinėje plotmėje.

Paskutinį kartą Commonwealtho premjerai susirinko 1953 m., kai buvo karūnuojama karalienė Elžbieta II. Nors praėjo tikslai dveji metai, bet nuo to laiko daug kas pasikeitė. Atėjo vandenilio bombos gadyne, britai yra pasizadėję evakuoti Sueso kanalą, Manilloje pasirašytas paktas, kuriuo siekiama sustabdyti raudonojo maro plitimą Azijoje. Sunkumų sudaro Indijos varoma neutralistinė politika (non-involvement), kuri kai kurių stebėtojų apibūdinama kaip iliuzionizmas. Premjeras Nehru palaiko artimus ryšius su raudonąja Kinija. Aplankęs Pekiną, jis dar šią vasarą rengiasi vykti Maskvon.

Commonwealtho strateginė koncepcija kinta. Sueso kanalo jau nebepakanka susisiekti tarp metropolijos ir dominijų Indijos ir pietų Pacifiko pakrantėse. Malajų pusiasaliui ir Burmai apginti vargu ar beužtenka Londono pajėgų. Tam reikalui būtina Australijos ir Naujosios Zelandijos parama. Užsienio reikalų ministeris Edenas netrukus vyks į SEATO (Manillo paktą dalyvių) konferenciją Bangkoke. Ten bus svarstomi militariniai klausimai, bet niekas neabejoja, kad komunizmui sustabdyti karinių priemonių negana. Reikia dar aptarti ekonominę paramą, kurios pagalba būtų pakeltas nepaprastai žemas aziatinių tautų gyvenimo lygmuo. Pagaliau, šiandien aktualiausi yra klausimai, susiję su Formoza. Šiuo reikalu svarus žodis priklausio Nehru, nors jis ne visuomet atrodo pakankamai realistas.

Visus šiuos klausimus, įeinančius į užsienio politikos sritį, išsamiai aptarė Commonwealtho premjerai. Iš artimiausių mėnesių britų tautų bendruomenės laikysenos paaiškės, kaip tas problemas aptarė Londono konferencija, vykusio Lancaster House. Bet buvo svarstomos ir vidaus problemos. Nemaža sunkumų kelia Pietų Afrikos politika, kurios vyriausybė varo prieš spalvotas tautas

nukreiptą politiką, tuo sukeldama aziatinių valstybių nepasitenkinimą. Pietų Afrikoje kartais net kyla balsų už pasitraukimą iš Commonwealtho. Dėl Pietų Afrikoje viešpatuojančių nuotaikų ta valstybė buvo vienišė, kuri Londono konferencijoje buvo atstovaujama ne ministerio pirmininko, o teisingumo ministerio.

Bendra raida rodo, kad per artimiausius metus Commonwealtho lygiateisis partneriais gali būti priimtos dar kelios spalvotos valstybės, jų tarpe juodųjų gyvenami Afrikos kraštai. Tuomet Commonwealtho "klubo"

nariai sudarytų dar mišresnę draugiją. Gali atsitikti, kad ateityje spalvotų premjerų bus net daugiau, nekaip baltaodžių. Be abejo, baltųjų valstybių politinis ir ekonominis svoris dar ilgą laiką vyraus, bet tokia raida yra būdinga visam Commonwealthui.

Per paskutinįjį metų pusimtį nuo imperatorienės Viktorijos mirties daug kas pasaulyje pasikeitė. Bet gal niekur tie pasikeitimai nėra taip akivaizdūs, kaip Londono Lancaster rūmuose, kai susirenka Commonwealtho ministrai pirmininkai.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Vyrų ir Berniukų

Išverčiami Puspalciai

Reguliariai 7.98

Berniukų dydžiai 6 iki 18

3.99

Reguliariai 9.98

Vyrų dydžiai 36 iki 46

4.99

Pulkūs visiems metams! Vienas tėvui! Vienas, visiškai toks pat, sūnui. Jiems patiks vienodi puspalčiai. Gražus acetatė rayon gabardine, kuris išverčiamas tampa mišiatūrinių langelių raštu. Nešiokit abejom pusėm. Pritaikomi rankovių susegimai, užtraukiami, su kišenėmis, elastiška nugara geresniam tinkamumui. Patogus esant blogam orui.

Pašto ir telefono užsakymai priimami.
Saukite Cherry 1-3000

The May Co.'s Basement
Men's and Boy's Clothing Department

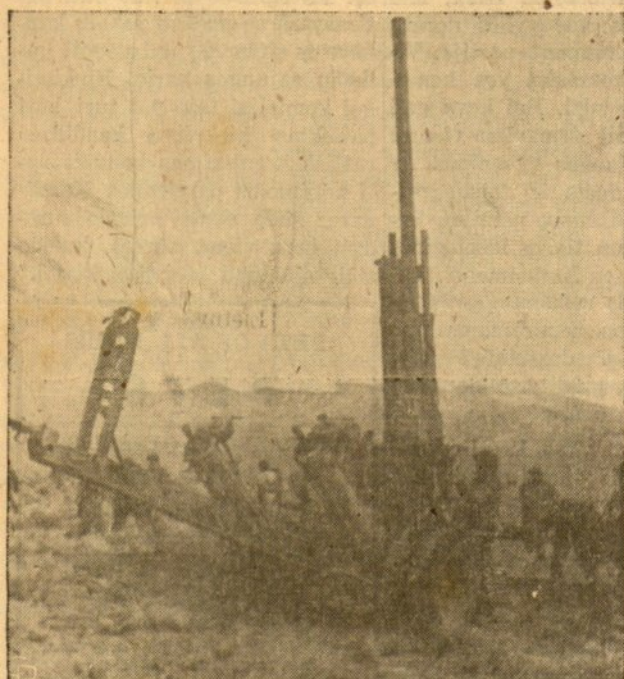
The Most Beautiful Show of the Year!
CLEVELAND
HOME and FLOWER SHOW

- See your dreams burst into bloom! ACRES of Ohio's finest FLOWERS, shrubs, brilliant gardens and spectacular settings.
- TWO lovely homes including A. I. A. competition winner, "The Ohio Home."
- 300 EXHIBITS in five great halls... a Shoppers Delight! COME EARLY! COME OFTEN!

Opening day, Saturday, Feb. 26 1 p.m. to 11 p.m.
Daily until closing day 11 a.m. to 11 p.m.
Closing day, Sunday, March 6 11 a.m. to 8 p.m.

Box Office Admission **75¢** (inc. tax)

FEBRUARY 26 THRU MARCH 6
PUBLIC AUDITORIUM

Nevados laukuose, sprędinant atominius sviedinius, 120 mm. priešlėktuvinė patranka paliekama išbandymui, kaip į ją paveiks sprogsi jėga.

net vienas ponas iš Augščiausio Teismo padaręs ypatingai kruopščią reviziją, bet viskas buvę rasta kuo geriausioje tvarkoje. Vanagas tylėjo. Varnas varnui akies nekerta — pagalvojo jis.

Apsilankymas pas apskrities viršininką negeriau baigėsi. Ūkis esąs parduotas pagal visas teisės formas, buvo paaiškinta, ir čia nieko nesą galima padaryti.

Jis nukeliavo prie sienos sužinoti apie Gritą. Jos motina, manė jis, jau tik žinos apie ją. Ji esanti pas kapelioną, pasakytą, — ji užsigėdusi katalike tapti. Tai ji stebino, bet jis tuoju pat nieko nesakė, tačiau išėjo, kad ir kaip nuvargęs, galą kelio į ganyklas jos pasitikti. Jau temo, kai į jį skubiai ėmė eiti moters pavidalas. Ji buvo galvą skara apsiautusi ir vilnonį švarką lyg apsiaustą ant pečių užsimetus. Nežiūrint šito apsirengimo, jis vis dėlto tuoju pažino savo merginą iš eisenos, pasileido skrendančiu žingsniu ir sušuko: "Grita!" Ji stabtelėjo ir nubloškė skarą nuo veido, pažino ją, išskėtė tuojau rankas ir lyg audra puolė į jo krūtinę. Jis girdėjo ją garsiai verkiant.

Tada jie ėjo kartu tolyn. Anas uždėjo savo ranką ant jos pečių, o Grita atrėmė galvą į jo petį, valandą nieko nekaltė, ir paskui iš karto tik apie nesvarbius daiktus, — kad žiemta šalta pasidarius ir kad ledinis vėjas iš žemių pučia, ir kad jos mažoji sesuo eidama į mokyklą pirštus nušalus, ir kad praėjus naktį spirtas per sieną gabentas ir daug buvę šaudyta. Tada jis paklau-

sė, ar ji pas kapelioną buvus, kaip motina sakius, ir ko ji ten norėjus. Ji sumišo, pradėjo vėl verkėti ir pagaliau pasakė nešanti slapčia truputį švento vandens savo mažajai seseriai nušalusiui rankai įsitrinti. Tai jam atrodė visai nepeiktina, tik kad ji verkė ir taip dėsė atsakyti, kreipė jo dėmesį. Kodėl ji tada iš Petriko išėjusi, pasiteiravo jis dabar ir pridūrė, tokį liūdną vakarą, kaip praėjusį, jis retai turėjęs, kadangi jos neberadęs.

— Tu taip ilgai negrįžai, — tarė ji virpėdama, — ir man buvo nejauku pas seną tylintį žmogų arti namo, iš kurio jie Urtė išnešė — aš vis mačiau juodąjį karstą dieną ir naktį.

Tai vargų buvo pakankamas paaiškinimas, bet Anas: jį priėmė negalvodamas iš išreiškė savo džiaugsmą dėl to, kad jis tos pasiutusios bobos daugiau neberado. Po to ji nutilo, o juk turėjo pritarti — galvojo jis.

Ji iš viso buvo tokia keista ir visai pasikeitus, — visai jau ne tokia linksma ir gyva, kaip pirmiau. Tai, tikriausiai, dėl to, svarstė Anas, kad ji nujaucia vestuves vėl neįvyksiant. Bet jis neturėjo drąsos apie tai pradėti.

— Tu juk naktį pas mus pasiliksi? — paklausė Grita, kai jie pasiekė kaimą. Jis ėjo su ja į jos motinos namus. Troboj degė šviesa, moteris sėdėjo prie verptuvės, o vaikai kiurksojo aplink šiltą krosnį. Jis nusivilko kaštinis ir stebėjo, kaip Grita skarą nuo galvos nurišo ir švarkus sutvarkė.

Tikslai dabar jis galėjo pamatyti mylimąjį veidą, kurio jis taip labai buvo pasiilgęs. Bet kone išsigando, kai ji prieš jį atsistojo — tai jau nebuvo tas mielas draugiškas veidas. Jis galėjo įsivaizdinti ilgus metus kitur išbuvęs, taip pasenęs jis atrodė. Veidai buvo įkritę, o aplink akis mėlynės ir rūpesčio raukšlės įsipaudus į kaktą.

— Ar tu sirgai, Grita? — paklausė jis priblokštas. Ji papurtė galvą.

Jis išėmė tą auksinį kryžių, išvyniojo iš popieriaus ir padavė jai.

— O!... sušuko ji, matyt džiaugsmingai nustebinta, ir jos veidas staiga suliepsnojo. Ji atsirėmė alkūnėmis stalo, prie kurio ji prieš jį stovėjo, laikė kryžių prie šviesos ir pasilenkė, kad tiksliau apžiūrėtų. Akmenys aukse spinduliavo, ir jos akys linksmiai žiūrėjo. Bet paskui vėl atrodė slogus prisiminimas jos mintis nukreipė. Ji pabučavo kryžių, ir kai ji atsitiesė ir atsistuko, jos veidais šviesos ašaros riedėjo.

— Tai parnešu aš nuo karaliaus iš Berlyno, — tarė jis ramindamas, — ir tu gali jį bažnyčioje prieš visus žmones nešioti, jeigu jis tau patinka.

Jis patinka man labai, — atsakė ji abejingai, — ir tai yra... Kryžius. — Dabar jai vėl kas nors turėjo ateiti į galvą, ko Anas negalėjo atspėti, nes ji skubiai padėjo ryšulį už savęs ant stalo ir nubėgo į kambarelį šalia šeimininės.

Gritos motina pasižiūrėjo nuo verptuvės.

— Kas yra merginai? — paklausė Anas tyliai. Ji truktelėjo pečiais, ir kartu taip keistai šypstelėjo, kad jam pasidarė kažkaip nejaukiu. Trumpai pagalvojęs, jis nusėkė Gritą į kambarelį.

Ten buvo tamsu, tik pro praviras duris krito siauras ruoželis šviesos ant grindų ir kryžiaus su tamsėjančia nakties žara, kuri pro mažą beveik keturkampį langelį į siaurą patalpą veržės. Anas iš pradžios negalėjo atskirti, ko jis jieskojo, bet iš kampo prie didžiojo krosnio, kuris vienu šonu kambarelį šildė, jis išgirdo tylų verkšlenimą ir nuėjo į ten.

— Kogi tu verki, Grita? — paklausė jis liūdnai, atsisesdamas šalia jos ant suolo ir paimdamas jos ranką. Tada ji staigiai atsistuko, apkabinę jį ir audringai pabučavo. Ir tai buvo ne kaip visada.

Anas dabar jau nusiramino. Žinojo, kad ji prieš jį nieko neturi. Jis glamonėjo ją ir vadino visais švelniaisiais vardais, kuriuos ji ir šiaip visados iš jo girdėdavo ir kuriais jo kalba buvo taip turtinga. Ir dabar jis pradėjo pasakoti, kaip jam tolimojo kelionė sekė, ir kaip jis buvo įleistas pas karalių, ir kaip jam pats sosto įpėdinis paramą pažadėjo, ir kaip jam namuos vis dėlto jo nuosavybė atimti nori.

— Bet aš gerai matau, — baigė jis, — kad jie turi blogą sąžinę. Geelhaaras, tas piktasis, man pinigų siūlė, kad aš tik išsikraustytų — jie neprivalo manęs dėl mano palikimo prigauti! Aš iš namų neiskraustyt-

siu, ir jeigu tu nori, Grita, po aštuonių dienų padarome vestuves ir įsiskraustome. Aš tik norėčiau pažiūrėti, kas tada mus išvaryti drįstų.

Jis tikėjos tuo jai maloniausias galimybės atskaidęs, bet ji staiga visu kūnu suvirpėjo, tapo šalta lyg ledas ir vėl žėruojančiai karšta.

— Ne, ... ne, Anai, — iššvokštė ji su spaustus žodžius, — ne į tuos namus... aš daugiau savo kojos nekelsiu į tuos namus...

— Kaip mano žmona, Grita... — Ir kaip tavo žmona... niekad, niekad daugiau!

— Bet kodėl, Grita?... kodėl?... — Urtė... — skiemeno ji ir prispaudė savo veidą tvirtai prie jo krūtinės, savo pačios balsą užtroškindama.

Per Vanagą lyg žaibo kibirkštis perėjo. Urtė!... Jo smegenyse kažkas aptemo ir vėl prapuolė ir vėl iš naujo suvokiama iškilo. Ir jo krūtinę perrėžė lyg nežmoniškas skausmas, ir užėmė jam kvapą, ir taip suspaudė širdį, kad ji vos plakti galėjo. Daugiau nieko nebesakė ir nieko nebeklausė — jis žinojo viską.

Ir taip taip jie gerą valandą sėdėjo, tylėdami ir beveik nekrusteldami ranka rankoje. Grita žinojo, kad ji buvo suprasta. Anas savyje kunkuliavo. Tada atrodė jis padaręs savo sprendimą. Atsistojo ir pasakė:

(Bus daugiau)

Ką „išrinks“ Lietuvoje

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

90. Krt-Darbėnų Jonušas Ignas, Kretingos rajkomo sekretorius.
91. Kupiškio miesto Korsakas Kostas, Prano s., Mokslių Akad., lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktorius (Bv. nuo Joniškio kaimų apyg.).
92. Kupiškio kaimų —
93. Kuršėnų Maskoliūnas Povilas, Kuršėnų sovchozo direktorius.
94. Krš-Raudėnų Niunka Vladas, partijos CK sekretorius (Bv. nuo Papilio apyg.).
95. Lazdijų Juozapavičius Stasys, partijos CK žemės ūkio skyr. vedėjas.
96. Lzd-Sventėzerio Kriščiūnas Jonas, Vinco s., Ž. ūkio Akad. profesorius, (augalininkystės) katedros vedėjas (Bv. nuo t. p. apyg.).
97. Linkuvos Zimanas Henrikas, Ošerio s., "Tiesos" redaktorius (Bv. nuo Trakų apyg.).
98. Lnk-Zeimelio Jurgaitis Petras, "Pergalės" kolūkio pirmininkas.
99. Mariampolės mst. Dobrovolskis Pranciškus Stanislovas, Mariampolės rajono Vykd. K-to pirmininkas.
100. Mrm-Sasnavos Benkauskaitė Apolonia, Mariampolės MTS kombainininkė.
101. Mrm-Liudvinavo Vosylienė Magdė, "Šešupės" kolūkio melžėja, labiausiai garsinama melžėja visoje Lietuvoje.
102. Mažeikių Pivorūnas Kazimieras, Mažeikių rajkomo sekr.
103. Mžk-Tirkšlių Leonas Vytautas, Tirkšlių MTS direktorius.
104. Molėtų — — — — —
105. Mlt-Aluntos — — — — —
106. Nauj. Viln.-Mickūnų Noreiko Stanislovas (ar Mečišlovas), "Pergalės" kolūkio pirmininkas.
107. Nauj. Viln.-Kalvelių Maciejuska Stanislava, Antano d., N. Viln. Dažymo aparatų fabriko šaltkalvė.
108. Naumiesčio Muraška Vytautas, Jul. Janonio vardo kolūkio pirm.
109. Nemenčinės Urbonavičiūtė Regina, Nemenčinės raj. ligoninės vyr. gydytoja.
110. Nmn-Paberžės Lukoševičius Vladas, Jono, Nemenčinės raj. Vykd. K-to pirmininkas (Bv. nuo Kauno-Lenino apyg.).
111. Obelių Čerkytė Erna, Obelių vid. mokyklos mokytoja.
112. Obl-Aleksandravėlės (Greičiausia čia pasiliks buvęs deputotas Guzevičius...).
113. Pabradės Oklinskis Romualdas, rajkomo sekretorius Pabradės MTS zonal.
114. Pagėgiai — — — — —
115. Pgg-kaimų Banaitis Juozas, Augustino s., Kultūros ministro pavaduotojas (Bv. nuo Garliavos apyg.).
116. Pakruojo Stasiškytė Edita, "Tarybinio Kelio" kolūkio agronomė.
117. Pandėlio Sobakin Demjan, Gerkonių kolūkio pirmininkas.
118. Pnd-Papilio Preikšas Kazys, Kazio s., ministro pirm. pavaduotojas, partijos CK biuro narys (Bv. nuo Raudėnų ap.).
119. Panemunės-Garliavos Mažylis Pranas, Jurgio s., Kauno Medicinos Instituto profesorius, ginekologijos katedros vedėjas (Bv. nuo Kedainių apyg.).
120. Pnm-Lekėčių Brigmanas Viktoras, Juozo s., Tar. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus "D-jos CK pirmininkas (Bv. nuo Aluntos apyg.).
121. Panevėžio kaimų Petrukaitienė Genovaitė, Panevėžio rajkomo sekr.
122. Pnv-Miežiškių Murauskas Petras, Liet. Vartotojų Kooperatyvų S-gos valdybos pirmininkas.
123. Pasvalio Samulionis Feliksas, Pasvalio MTS traktorių brigadininkas.
124. Psv-Saločių — — — — —
125. Plungės Pletkus Vincas, Plungės rajkomo sekretorius.
126. Pln-Kulių — — — — —
127. Priekulės Višinskis Zigmas, Stalino vardo kolūkio pirmininkas.
128. Prk-Svėkšnos Mickevičius Vaclovas, žuvies pramonės ministras.
129. Prienų Vaitiekūnaitė (ar Vaičekūnaitė) Elvira (Aldona?), Petro duktė, vidur. mokyklos mokytoja.
130. Prn-Balbieriškio Pupeikis Stasys, Igno s., švietimo ministras.
131. Radviliškio Ivanauskas Česlovas, Vlodo s., garvežių depo mašinistas-instruktoriaus.
132. Rdv-Šiaulėnų Laurinaitis Jonas, Jono s., min. pirm. pavaduotojas (Bv. nuo t. p. apyg.).
133. Ramygalos Starkevičiūtė (ar Čerkavičiūtė) Janina, Ramygalos MTS vyr. zootechnikė.
134. Rmg-Krekenavos Stasiūnas Jonas, operos solistas.
135. Raseinių Fedotov G., komjaunimo CK sekretorius.
136. Rsn-Viduklės Malinauskas Stanislovas, Juozo s., Raseinių rajkomo sekretorius (Bv. nuo Siesikų apyg.).
137. Rietavo Kondraška Stasys, Domo s., partijos CK pram. ir transp. sk. vedėjas (Bv. nuo Klaipėdos uosto apyg.).
138. Rtv-Tverų — — — — —
139. Rokiškio — — — — —
140. Rks-Panemunėlio Mieželaitis Eduardas, tarybinis poetas.
141. Salantų Paleckis Justas, Igno s., AT Prezid. Pirmininkas (Bv. nuo Šiaulių mst. pietinės apyg.).
142. Sln-Platelių — — — — —
143. Sedos Kaupaitė Alberta, Barstyčių ambulatorijos vedėja.

RCA laboratorijose pagamintas aparatas gali pakartoti dainininkų balsus ir išduoti begalinį tonų įvairumą, kurių negalima išgauti muzikos instrumentais. Aparatas bandomas RCA laboratorijose.

144. Sed-Židikų Konstantinavičius Jonas, Sedos raj. Vykd. K-to pirm.
145. Simno Gaška Ignas, Igno, Užsienių reikalų ministras (Bv. nuo žemelio apyg.).
146. Sim-Krokialaukio Kunčinas Petras, Jono s., Tarybinių ūkių sovchozų ministras (Bv. nuo Semeliškių apyg.).
147. Skaudvilės Likas Albinas, Teisingumo ministras.
148. Ska-Nemakščių Šteimantienė Ona, Eržvilko vid. mokyklos mokytoja.
149. Skuodo Mikėnas Juozas, Jokūbo s., Vilniaus Dailės Instituto vedėjas (Bv. nuo Kalvarijos apyg.).
150. Skd-Mosėdžio Meškauskienė Michalina, Stasio d., Socialinio aprūpinimo ministro pavaduotoja (Bv. nuo Šakių apyg.).
151. Smėlių r.-Gelvonų Bartaševičius Juozas, Gelvonų MTS mechanikas.
152. Sml-Zelvos Kairys Ksaveras, Kosto s., Mėsos ir Pieno produktų pramonės ministras (Bv. nuo Gelvonų apyg.).
153. Šakių Glikas Kostas, Lenino vardo kolūkio pirmininkas.
154. Šk-Gelgaudiškio — — — — —
155. Šalčininkų Gudavskaja Veronika, "Kelio į Komunizmą" kolūkio kaulininkė.
156. Šlč-Dieveniškio Bacharov, Gegorgij Sergiejevič, vyriausias prokuroras Lietuvoje (Bv. nuo Šalčininkų apyg.).
157. Šlč-Jašiūnų Romanov Aleksiej, Šalčininkų rajkomo sekretorius.
158. Seduvos Girčius Jeronimas, Seduvos raj. Vykd. K-to pirmininkas.
159. Šdv-Baisogalos Jurevičiūtė Genė, "Naujosios Sodybos" kolūkio gyvulininkystės fermos vedėja.
160. Šiaulių kaimų Majauskaitė Ona, "Komjaunuolio" kolūkio agronomė.
161. Šl-Bazilionių Kučinskas Leonas, Jurgio s., Šiaulių rajkomo sekretorius (Bv. nuo Linkuvos ap.).
162. Šilalės Mockienė Marija, Pajūrio žem. ūk. mokyklos dėstytoja.
163. Šil-Kvėdarnos Vazalinskas Vytautas, žemės ūkio ministro I pavaduotojas.
164. Šilutės Skribeikytė Aldona, Šilutės I vidur. mokyklos mokytoja.
165. Šlt-Zem. Naumiesčio Juncas-Kučinskas Mykolas, Mykolo s., Augšč. Tar. Prezid. pirm. pavaduotojas (Bv. nuo Skaudvilės apyg.).
166. Širvintų Mikalojienė Marija, Stalino vardo kolūkio brigadininkė.
167. Šrv-Giedraičių Lucenko, Vasilij T., "Sovjetskaja Litva" redaktorius.
168. Švenčionėlių Dudliauskas Kostas, Švenčionėlių rajono Vykd. K-to pirmininkas.
169. Švenčionių Gudeliene Anelė Julija, Julijos žemaitės vardo kolūkio verslininkė.
170. Švn-Adutiškio Zagorskij, Ivan Michailovič, Švenčionių raj. ligoninės vyr. gydytojas.
171. Tauragės Bagaslauskas (ar Bonislauskas Pranas, Juozo s.), Tauragės rajkomo sekretorius (Jei Bonislauskas, tai ne naujas, nes šis buvo nuo Jiezno apyg. ir ten yra buvęs rajkomo sekr.).
172. Trg-Gaurės Šarmaitis-Romaitis Romas, Jokūbo s., Partijos istorijos instituto prie partijos CK direktorius (Bv. nuo Kaišiadorių apyg.).
173. Telšių Bereišienė Ona Birutė, J. žemaitės vardo vidur. mokyklos mokslo dalies vedėja.
174. Tlš-Nevarėnų Matulis Juozas, Juozo s., Mokslių Akad. prezidentas (Bv. nuo Jurbarko kaimų apyg.).
175. Tytuvėnų Filipavičius Stasys, Plataus vartojimo pramoninių prekių ministras (Bv. nuo t. p. apyg.).
176. Tyt-Šiluvos — — — — —
177. Trakų Stepanovič Alfreda, Trakų mokyklos mokytoja, komjaunuolė.
178. Trk-Rūdiškių Bielousov, Aleksandr Stapnovič, Trakų rajkomo sekret.
179. Troškūnų Šeštokaitė Antanina, "Kalmilio" kolūkio agronomė.
180. Ukmergės Rudzinskas Juozas, Vilniaus valst. dramos teatro režisiorius.

181. Ukm-Kurėnų Juodagalvis Jonas (Jadagalvis Ivan), Ukmergės rajkomo sekretorius.
182. Ukm-Siesikų Savičienė Anatolija, Veprių septynmetės mokyklos mokytoja.
183. Utenos mst. Kutka Petras, Karolio s., Utenos rajkomo I sekretorius (Bv. nuo Tauragnų apyg.).
184. Utn-Vyžonų Vainauskas Jonas, Utenos MTS vyr. agronomas.
185. Utn-Tauragnų Tilvytis Teofilis, Justino, rašytojas (Bv. nuo Tauragės apyg.).
186. Užvenčio Žilinskas Jonas, Luokės vid. mokyklos direktorius.
187. Užv-Saukėnų Vaineikytė Liuda, Lietuvos tarybinių dailininkų sąjungos pirmininkė.
188. Vabalninko Sočkaitė Emilija, "Žalgirio" kolūkio kaulininkė.
189. Varėnos Pečiokas Kazys, Varėnos rajkomo sekretorius.
190. Varnių — — — — —
191. Vrn-Kaltinėnų Juozėnas-Baltušis Albertas Juozas, tarybinis rašytojas-dramaturgas (Bv. nuo Seirėdžiaus apyg.).
192. Veisiejų Mikutis Anatolijus, Prekybos ministras.
193. Vievio Tamošiūnaitė Anelė, Molotovo vardo kolūkio agronomė.
194. Vv-Semeliškių Gabdankas Konstantinas, LTSR Ministrų Tarybos nuolatinis įgaliotinis prie TSRS ministrų Tarybos (į šį postą neseniai paskirtas; dar 1954 m. lapkričio mėnesį buvo Verslinės Kooperacijos — amatininkų artelių — respublikinės tarybos pirmininkas; anksčiau yra buvęs Kauno miesto partijos komiteto sekretorius; dabar yra CK narys; Lietuvos laikais buvo Tilmano skio fabriko darbininkas).
195. Vilijampolės-Babtu Naujalis Stasys, Simono s., dabartinis AT Prez. sekretorius (Bv. nuo Panevėžio Respublikos gtv. apyg.).
196. Vlm-Karmėlavos Lapkin, Piotr Afanasjevič (Bv. nuo Rudaminos apyg.).
197. Vilkaviškio Vitkauskas Vincas, Juozo s. (Generolas?)
198. Vkv-Pilviškių — — — — —
199. Vilkijos Bundzienė Genovaitė, "Kelio į Komunizmą" kolūkio pirm.
200. Vlk-Serėdžiaus Pušinis Bronislovas, Religinių kultūrų reikalų tarybos prie TSRS Ministrų Tarybos įgaliotinis Tarybų Lietuvos Respublikai (Bv. nuo Kaltinėnų apyg.).
201. Vilniaus-Rudaminos Zamar Vladimir, Rudaminos MTS mechanikas.
202. Vln-Riešės Bobanov Andriej, Vilniaus rajokomo sekretorius.
203. Vln-Maišiogalos Jefremov, Aleksandr Michailovič, Valstybės kontrolės ministras (Bv. nuo t. p. apyg.).
204. Zarasų — — — — —
205. Zrs-Degučių Gružytė Vanda, Stalino vardo kolūkio agronomė.
206. Žagarės — — — — —
207. Žgr-Krupių — — — — —
208. Žiežmarių Daunoras Stasys, "Aušros" kolūkio zootechnikas.
209. Žžm-Kruonio Randakevičius Alfonsas.

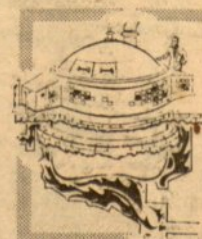
Joks kitas

Amerikos alus

neturi tokį skonį *
kaip STROH'S

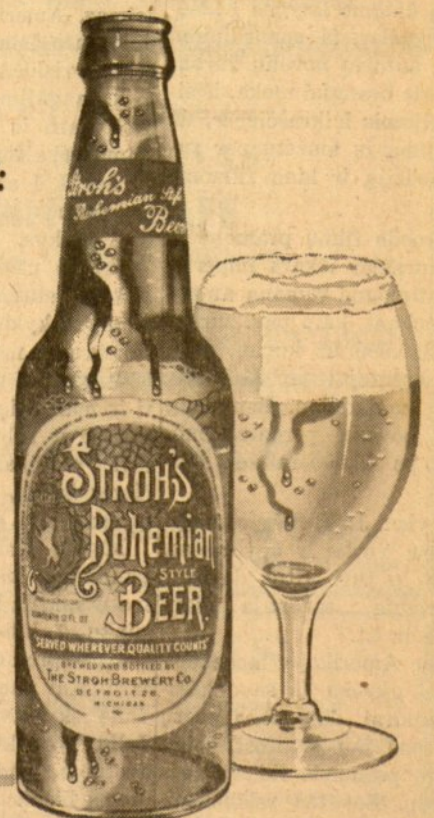

Nes joks kitas
Amerikos alus nėra taip
gaminamas kaip
STROH'S

SKONIS

Joks alus negali prilygti Stroh's yra vienintelis Amerikos alus gaminamas kaituose virš atviro liepsnos. Todėl Stroh's ir turi lygesnį, labiau gaivinantį skonį, kuriam joks kitas alus negali prilygti.

WASHINGTON

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Iškilmingos pamaldos St. Matthew's katedroj prasidėjo 10 val. ryto. Nuoširdų pamokslą Lietuvos reikalui pasakė Mons. J. E. Cartwright, jau eilę metų visuomet prisidedamas prie Vasario 16-to minėjimo. Trispalvė, garsiai sugrotas vargonais Lietuvos himnas, iškilminga nuotaika lietuvių veiduose, visa tai darė įspūdžio, lyg kad esi kažkur Lietuvoje, atlaiduose...

Tos pačios dienos popietį, 15 val. lietuviai rinkosi gražion salen Catholic Daughters of America Club House. Atėjo ne vien tik lietuviai, matėsi daug ir kitų tautybių, taip pat ir amerikiečių — visi lietuvių bičiuliai.

Tradicinę maldą skaitė kun. Znotinas. Maldos žodžiai patriotingi ir jausmingi. Tylos minute pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Minėjimo įžangos žodį trumpai tarė lietuviškai, paskui angliškai paskaitė Amerikos Lietuvių Dr-jos pirmininkas Balyš Paramskas. Mr. Joseph Zemites, kaip — Master of Coremonies prakalba į susirinkusius. Baigdamas savo kalbą jis išvardija garbingus svečius atėjusius minėjimui.

Lietuvos Ministras Povilas Zadeikis šiltai sveikina susirinkusius trupų žodžiu. Ministro ilgesnė kalbą angliškai perskaitė Pasiuntinybės Patarėjas Juozas Kajeckas.

Broliškos tautos ministras Arnolds Spekke sveikinimo žodį pasakė Latvijos vardu.

Svarbiausias kalbėtojas iš amerikiečių buvo Michael A. Feighan (D.), kongresmanas iš Ohio. Kultūringa ir nuoširdi kalba, ginenti Lietuvos reikalus, buvo visų sutikta su dideliu malonumu. Teko sužinoti, kad šis kongresmanas jau ilgą laiką įdomaujasi Lietuvos byla ir rimtai ją studijuoja. Trumpą kalbą pasakė ir Edward M. O'Connor.

Buv. Lietuvos Operos solistė Barbora Darlys padainavo lietuviškas liaudies dainas.

Iškilmingoji programos dalis buvo baigta Lietuvos Himnu.

Jums patiks

Stroh's

Jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

KAIP VERČIASI AMERIKOS RAŠYTOJAI

Amerikoje skaitome apie 16.000 rašytojų. Jų tarpe yra 6.000 moterų. Su mažomis išimtimis dauguma jų vargsta, iš savo raštų nepasidaro metinės paprasto darbininko algos. Vidutiniai imant jų metinis uždėtis išieina apie \$3.000, tačiau kai keli už savo raštus gauna daugtūkstančių sumas, kitiems tūkstančių neišieina nei po \$1.000 metinių pajamų už jų sunkų rašto darbą.

Čia kalbami autoriai yra novelių-romanų kūrėjai. Jų darbas yra gausus, jei per mėnesį išieina po apie 1.300 skirtingais pavadinimais novelių ir romanų. Jei kurių jų kūrinių parduodama po 5.000 ar daugiau egzempliorių, jie gauna pelno. Bet kai kurių autorių parduodama po apie 200.000 egzempliorių, vieno kito iki 500.000 egzempliorių. Pernai, virš 25 novelių parduota po 50.000 egzempliorių ir daugiau, taip, kad, jei knyga buvo parduodama po 50 centų, tie keli rašytojai pelnė po apie \$25.000 už, sakysime, dviejų trijų metų darbą. Vargu, bus 200 rašytojų, kurie pilnai iš savo raštų gerai pragyvena.

Knygų leidyklos nenori autoriams brangiai mokėti, nes pabrango knygų spausdinimas. Dabar vidutiniai mokama 12 nuoš. nuo parduodamų knygų.

Vieno kito novelių ir romanų autorių veikalai paplito plačiaje pasaulyje. Jie išversti į kitas kalbas, išleisti milijonais egzempliorių ir autorius padarė turtingais.

Pelningesnis darbas yra rašymas rankvedžių, jaunimo literatūros, misterijų ir Amerikos vakarų gyvenimo temomis.

Štai iš kur ateina pelnai

Laimingiems autoriams pelnai ateina iš knygų klubų. Tokie klubai nuperka ir savo nariams dalina kas mėnesį po vieną ar daugiau knygų pigesne kaina, pripažintas tinkamomis jų klubui. Tokiu būdu išplatina ma šimtai tūkstančių. Kita pelno dalis ateina iš perspausdinimo pilno didumo knygos ir kšėnines knygeles, iš spausdinimo parinktų autorių novelių žurnaluose, kurie brangiai moka, išleidimo serijomis laikraščiuose, už panaudojimą jų siužetų per radiją, televiziją ir kino filmams gaminti.

Hollywoodo filmų pramonė ir didieji žurnalai iškart nuperka jiems patinkamą romaną ar novelę sumokant, kaip pav. žurnalai, iki \$35.000 už kūrinių, arba filmų gamintojai po \$100.000, \$200.000 ir daugiau. Bet daug filmoms novelių perkama mokant tik po \$5.000 ir kiek daugiau.

Pusę visų JAV rašytojų gyvena New York'e ir apylinkėse. Daugelis jų turi kitus darbus: redaktoriaus, tarnauja šiaip įstaigose ir t.t.

Tik du Amerikoje moderniški poetai gyvena iš savo kūrinių. Bendrai, daugumos poetų pasisekimas jau skaitosi, jeigu jų knygų parduoda iki 800 egzempliorių. Bet tas reikiška didelius nuostolius knygų leidyklai. Kaikurie poetai uždariauja iš šalies gaudami parašyti eilėraščių New Yorko teatro muzikaliniais vaidinimais. Daugiau uždirba, kuris tiesiog rašo filmų pramonė, radijo ar televizijos reikalams.

Daugelis knygų leidyklų rašytojus panaudoja jų pačių numatytoms pelningoms knygoms leisti. Tokios knygos Amerikoje turi plačią rinką ir jų išleidžiama ne tik šimtais tūkstančių, bet milijonais. Tos knygos apima religiją, techniką, mokyklų vadovėlius ir t.t.

Lyg pašėpimui kaikiurių au-

torių, kritikai sako: "Ne tiek svarbu ar bent 200 rašytojų pragyvena iš savo raštų, kiek svarbu, ar Amerikoje yra iš viso 200 rašytojų, kurie turi pasakyti ko tiek svarbiaus, kad būtų verta jų knygas pirkti".

AMERIKOJ PERDAUG MAISTO

1954 metų pabaigoje, JAV gyventojų skaičius jau buvo visai arti 164.000.000. 1954 metais prieauglis buvo 2.800.000.

Apie 1910 metus imigracija padaugindavo gyventojų skaičių 1 nuosimčiu per metus. Dabar imigracija nupuoė iki 10-tos dalies vieno nuosimčio.

Natūralus prieauglis dabar JAV gyventojų skaičių per metus dauginą po tris milijonus. Gimimų skaičius dabar yra 25,2 nuoš. nuo 1000 gyventojų. Mirimų po 9,2 nuoš. nuo 1000.

Seniau, gyventojų daugėjimas sukeldavo susirūpinimą, kad nebus iš ko misti, nors kiti tikrino, kad JAV ribose gali išgyventi 250.000.000 žmonių.

Tačiau, tobulėjant žemdirbystei, turint visus moderniškus padargus žemei dirbti ir moksliška pagrindą ūkių vedimui, nežiūrint, kad ūkių darbininkai bėga į miestus dirbti, 1954 metais viena ūkio šeima pagamino maisto išmaistinti kitas septynias šeimas. Gi 1870 metais viena ūkio šeima tepagamino maisto išmaistinti save ir tiek vieną kitą šeimą.

Dabar, didesnis rūpestis yra, ar bus pakankamai žmonių sunaudoti tai, ką Amerika pasigamina, ne tik maisto, bet ir kitų reikmenų. Tuo tarpu seniau buvo rodoma susirūpinimo ar bus pagaminta pakankamai reikmenų žmonių reikalavimų patenkimui.

Amerikos gyventojų skaičius tuoj viršys 200 milijonų. 1940 metais gyventojų prieauglio apskaičiuotojai skelbė, kad 1975 metais šioje šalyje bus apie 180.000.000 gyventojų. Dabar jau imamas kitų skaitlinių. Sako, 1975 metais gyventojų padaugės iki 221.000.000. Bet niekas dėl to nesibaugina.

Visai be jokios agitacijos, be jokių premijų už daugiavaikes šeimas, Amerikoje po II pasaulinio karo šeimų daugėjimas pasoko, prisidėdamas prie gyventojų daugėjimo. Kai po I pasaulinio karo ir depresijos laikais šeimų skaičius susidėjo labai dažnai iš 1 ar 2 prieauglio, dabar jaunos šeimos augina po 4 ir 5 vaikus.

Krašte pasireišė didžiausias reikalas statyti daugiau ir daugiau mokyklų, truksta šimtų tūkstančių mokytojų. Ir 2.800.000 metiniui prieaugliui apmokyti ir maitinti reikalinga daugiau maisto ir rūbų. Prisideda ir dideli pareikalavimai jaunamiesiems žaislų, visokių padargų, sakysim, dviračių ir kt.

Maisto Amerikoje dabar pagaminama tiek, kad, pav., šiuo metu valdžia turi suėmus iš ūkininkų 7 milijonų dolerių vertės maisto produktų ir nežino kur dėti. Kai pabando vežti į kitas šalis skurstantiems dalinti, tu šalių produktų augintojai protestuoja, kad Amerika gadina jiems biznį.

SAULĖS RŪSTYBĖ

SAULĖS RŪSTYBĖ yra knyga (romanas), kuri sako savo skaitytojui: Skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. Ir iš tikrųjų taip yra, nes labai gausaus ir įvairaus Amerikos lietuvių gyvenimo čia aprašoma tik ta dalis, kuri sužavi žmogaus širdį ir praturtina jo sielą.

312 psl., kaina \$3.00. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

(15)

Tautybių Vadovui pasirodžius

Šiomis dienomis pasirodė ALL 000 miesto gyventojų ir likusios Nationalities Directory, 96 puslapių. Išleido Cleveland Press ir Folk Arts Association ir amerikiečių tautybių kultūrinio darbu besidominti draugija. Redaktorius Theodore Andrica dirba abejose šiose institucijose ir jau nuo 1926 metų domisi tautybių judėjimu JAV. Sešiolika kartų yra lankęs Europą, moka penkias europines kalbas. 1938 metais lankėsi Lietuvoje, ilgiau viešėjo pas gen. V. Nagių, kurių su didele pagarba dažnai prisimena.

Andricus knyga maža, joje daug klaidų, bet įdomi ir reta. Kaip ten bebūtų, jis padarė gerą pradžią. Tautybės belieka tuo darbu susidomėti ir atitinkamai jį papildyti. O ši medžiaga išliks istorijai.

Vadovo turinys suregistruota 46 tautybių statistiniai daviniai, 2000 organizacijų, jų vadovų pavardės, adresai ir kt. metrika, 19 valstybių Clevelande reziduojantieji konsulai, kultūrinių darželių aprašymai, įvairių tautybių tautinių švenčių kalendorius bei amerikiečių organizacijų, kooperuojančių ir besidominčių tautybių judėjimu.

Lietuvių skyrius šiame vadove yra nepilnas, netikslus, nes, turbūt, niekas juo nesirūpino. Kultūrinių darželių aprašyme minima net tokia stambi klaida, kur Jonas Basanavičius vadinas pirmuoju Lietuvos prezidentu. (Matyti, redaktorius Lietuvių Tarybos, paskelbusios Nepriklausomybės aktą, pirmininką laiko ir pirmuoju Lietuvos respublikos prezidentu).

Pagal oficialų 1950 metų gyventojų surašinėjimą, kaip skelbiama šiame vadove, Clevelande buvo užregistruota 4095 Lietuvoje gimę asmenys. Vadovo statistikos duomenimis Clevelande yra Lietuvių gimusių ir pirmosios kartos JAV gimusių iš lietuvių tėvų iš viso 10.000 žmonių. Vadinas iš 10.000 lietuvių 6000 yra gimę Clevelande. Tai senosios emigracijos ir tremtinių vaikai. Besiaikšinant šių skaičių tikslumą, red. T. Andrica tvirtina, kad lietuvių skaičiai yra tikslūs ir atitinka JAV valdžios turimus oficialius davinius. Toliau paskaičiavus įvairius procentus, man atrodo, šie daviniai yra teisingi. Bet gi, paskaičiavus Clevelande lietuvių veiklą, jie kelia rimto susirūpinimo, jei net iš 6000 čia gimusių didele dalį ir visai nubrauktume.

Šioje statistikoje tik lenkai esą nuskriausti, nes jų pačių turimais daviniais lenkų Clevelande yra 100.000, o Vadove nurodoma tik 75.000, kurie esą artimesni oficialiai statistikai. Tačiau ir su šiais 75.000 lenkai yra vyraujantis. Po jų seka vokiečiai — 65.000, žydai — 50.000, slovakai — 40.000, čekai — 40.000, vengrai — 35.000, italai — 35.000, airiai — 30.000, kanadiečiai — 15.000 ir dešimtoje vietoje lietuviai — 10.000. Šioje 10.000 grupėje dar yra rusai, rusinai, kroatai ir ukrainai. Šios 14 tautybių drauge sudaro 435.000 miesto gyventojų ir likusios Nationalities Directory, 96 puslapių. Išleido Cleveland Press ir Folk Arts Association ir amerikiečių tautybių kultūrinio darbu besidominti draugija. Redaktorius Theodore Andrica dirba abejose šiose institucijose ir jau nuo 1926 metų domisi tautybių judėjimu JAV. Sešiolika kartų yra lankęs Europą, moka penkias europines kalbas. 1938 metais lankėsi Lietuvoje, ilgiau viešėjo pas gen. V. Nagių, kurių su didele pagarba dažnai prisimena.

Andricus knyga maža, joje daug klaidų, bet įdomi ir reta. Kaip ten bebūtų, jis padarė gerą pradžią. Tautybės belieka tuo darbu susidomėti ir atitinkamai jį papildyti. O ši medžiaga išliks istorijai.

Vadovo turinys suregistruota 46 tautybių statistiniai daviniai, 2000 organizacijų, jų vadovų pavardės, adresai ir kt. metrika, 19 valstybių Clevelande reziduojantieji konsulai, kultūrinių darželių aprašymai, įvairių tautybių tautinių švenčių kalendorius bei amerikiečių organizacijų, kooperuojančių ir besidominčių tautybių judėjimu.

Nuo vasario mėn. 26 d. iki kovo mėn. 6 d. Public Auditorium patalpose vyksta namų ir gėlių paroda. Visi clevelandiečiai kviečiami gausiai lankytis.

Vyriausieji klubo uždaviniai yra:

1. Jungti lietuves moteris ir kelti jų kultūrinį lygį.
2. Rūpintis jaunimo lietuvių išlaikymu.
3. Plėsti Pabaltės kraštų bendradarbiavimo ir vienybės idėją ir ugdyti tų kraštų jaunimo tarpe solidarumo jausmą.
4. Sutelktomis jėgomis siekti Lietuvos išlaisvinimo.

Tiems tikslams siekti klubas pastoviai ruošia subvėmus, kurių metu nesitenkinama vien kukliomis vaišėmis, bet duodama ir "dvasios peno": Skaitoma minėtai klausimais referatai, diskutuojama ir pravedama trumpa meninė dalis — dainos, muzikos arba žodinės kūrybos. Ateityje, geriau susiorganizuotus, manoma pradėti ir platesnę veiklą.

Norint dėl tų idėjų kovoti moterims šiandien nebepakanka užsidaryti siaurame šeimos ratelyje. Ji turi bendrauti su kitomis, aptarti būdus, kaip lengviau prieiti prie jaunimo, kad jis neatsitiktų nuo tėvų ir nuo pačios mūsų tautos.

Klubo susirinkimai daromi reguliariai kiekvieną mėnesį. Vienas tokių susirinkimų jau skandžiai praėjo vasario mėn. 6 d. Klubo narės susirinko vėl dr. M. Žilinskienės bute. Subvėmus turėjo įdomią ir turiningą programą. Šį kartą dr. M. Žilinskienė skaitė paskaitą "Tautinės dvasios atsiradimas ir jos raida". Paskaita sukėlė gyvas diskusijas. Prieita išvadų, kad tautinė idėja nemari, kad gili asmenybė, nors ir svetimame krašte, išlaiko savo tautinį veidą, kalbą, papročius ir kultūrinę vertybę.

Po paskaitos J. Daugėlienė, akomponuojant A. Augustinavičienę, padainavo lietuvių ir italų kompozitorių dainų. Prieš tai solistė apibūdino atskirų kompozitorių kūrinius.

Po to dar buvo laisvai paskalbėta aktualiais šių dienų klausimais. Daug gražių minčių iškelta jaunimo reikalais. Visas susirinkimas praėjo jaukioje nuotaikoje.

Jau ir kitiems subvėmams numatyta eilė paskaitų su meline programa. Iš paskaitų minėtinos šios:

Romantizmas ir jo atgarsiai lietuvių literatūroje; Lietuvos moters kūryba; Moderni motina ir jos santykiai su vaikais ir kt. Artimiausiam subvėme I. Plechavičienė paskambins Šopinę kūrinių.

Greitu laiku norima suruošti susitikimą su kitatautėmis — Lietuvos kaimynėmis.

Dalyvė

CLEVELANDO LIETUVIŲ SALES REIKALU

Šių metų sausio 24 d. įvyksiam salės metiniame susirinkime buvo nutarta, kad yra reikalsas šaukti visuotiną akciją savininkų susirinkimą vien tik aptarti ir nustatyti kainą dabartinių akcijų. Taip pat ar bus reikalas išleisti paršdavimui daugiau naujų akcijų.

Šiame klausime susiduria dvi skirtingos nuomonės. Seni akcijų savininkai teigia, kad jų akcijos, yra dabar vertesnes, negu tada, kuomet salė buvo perkama. Naujai atvykę žmonės, kurie norėtų pirkti akcijų, yra tokios nuomonės, kad ir naujai išleistos akcijos būtų senos kainos.

Rišant šitą visą problemą ir suderinant šias dvi skirtingas nuomones, reikia pasakyti, kad seni akcijų savininkai užmiršo Lietuvių Salės gyvavimo istorijos praeitį. O naujai atvykę mažai žino, jeigu kas iš žinančių tiksliai neatpasakoją.

Senieji turėtų prisiminti tuos laikus, kada salė buvo priejusi prie bankroto ir salės akcijas buvo galima nupirkti po tris dolerius vietoje dešimties dolerių. O antras dalykas yra tas, kad salė buvo perkama ne pelnui, bet vien tik lietuvių reikalams. Tai ar

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

VIDURINIŲ VAKARŲ SPORTO APYGARDOS KOMITETO

Pranešimas Nr. 12

1. Našesniai Chicago lietuvių sporto klubų veiklos koordinavimui Vid. Vakarų Sporto Apygardos Komitetas, gavęs Chicago lietuvių sporto klubų pritarimą, nutarė suorganizuoti Chicago Apylinkės Sporto komitetą. Pagrindiniai šio organo tikslai yra nustatyti apylinkės sportinės veiklos bendras gaires, vykdyti įvairių sporto šakų apylinkės pirmenybes, ruošti sporto šventes bei kitokius sportinio pobūdžio parengimus, pagelbėti Apygardos K-tui atlikti kai kurias administracines funkcijas ir pan. Apylinkės Sporto K-tas susideda iš Apylinkės Vadovo ir sporto klubų atstovų, kuriuos parenka apylinkės sporto klubai ir tvirtina Apygardos Komitetas. Apylinkės Sporto K-tas yra tiesioginėje Apygardos K-to priklausomybėje.

Chicago sporto klubams pristatius, Vid. Vak. Sporto Apygardos K-tas tvirtina šios sudėties Chicago Apylinkės Sporto K-tą: Edmundas Vengianskas — vadovas, Aleksas Kikilas — LSK Perkūno atstovas (krepšinio vadovas), Zigmas Žiupsnys — LSK Gintaro atstovas (tinklinio ir sporto bei lauko teniso vadovas) ir Valdemaras Adamkavičius ASK Lituanicos atstovas (sekretorius ir Lengvosios atletikos vadovas). Adresas: E. Vengianskas, 6100 So. Peoria Ave., Chicago 21, Ill.

VVSA-dos K-tas

Visiems apygardos sporto klubams pasisakius už jaunių ir jaunučių apygardinių kamuolio žaidimų pirmenybių vykdymą atskirai, pastarosios bus praves tos Clevelande, gegužės mėn. pradžioje. Apie tai bus paskelbta atskiru pranešimu.

VVSA-dos K-tas

Atsakymas painus ir neišaiškinamas vien tik keliais žodžiais. Jūs, kurie gyvenote Vokietijoje ir per jūsų lagerį perėjo "skriningas", jūs atmenate ką jis jums gero atnešė. Mes, Clevelando lietuviai, irgi pergyvenome "skrinimą". Ir po to "skriningo" dar ir šiandieną nekurię bijo įkelti koją į lietuvių salę, kad nebūtų atsakingi pomirtiniame gyvenime.

Mūsų jėgos, kad ir buvo skaldomos, bet energija buvo didelė, ir mes išlaikėme salę nuo višiško sūsmukimo. Mums į pagalbą atėdavo K. Karpjus, kuris stovėjo prie Dirvos vairo. Nors prieš K. Karpį ir Dirvą buvo pasikesinimų. Nekurie dievabaimingieji buvo susiorganizavę ir išleide "gazietpalaike". Paplepėjus porą metų Clevelande išsidangino į Pittsburghą ir ten baigė savo gyvenimą.

Per penkerius metus salę buvo apspitę komunistai ir žydai, kur nebuvo galima laikyti jokių parengimų. Turėjome ir su tais kariauti, kol prasišalino palikdami salei nemažus nuostolius, viską išvartę, išdrąskę.

Po tų visų pergyvenimų tik dabar porą metų gauta laisviau atsikvėpti. Žinoma, nes visi akcijų savininkai tą vargo našta pajuto. Tuli tik tiek žinojo, kad atėjus į susirinkimą reikia iš klausyti pranešimų, ir jeigu kas nepatiko, išbarti dirbančiuosius. Po to vėl laukti kito susirinkimo, kada vėl bus proga atėjus pasibarti. Pagaliau, mes visi jau pasenome. Atėjo laikas mūsų vietos užleisti kitiems. Užleiskime jas garbingai, be jokių varžytinių. Mes esame vienos tautos vaikai. Palikime mūsų, kad ir kuklią, bet garbingą atmintį.

A. Padegimas

Patarik kaimynui prenumeruoti DIRVĄ!

VIDURINIŲ VAKARŲ SPORTO APYGARDOS KOMITETO

Pranešimas Nr. 13

Apygardinės vyrų ir moterų krepšinio ir tinklinio pirmenybės

Apygardinės vyrų ir moterų krepšinio ir tinklinio pirmenybės įvyks š. m. balandžio mėn. 16-17 d. Chicagoje. Apygardos K-to pavedimu, pirmenybes rengia Chicago Apylinkės Sporto K-tas. Pirmenybėse gali dalyvauti tik Vid. Vakarų Sporto Apygarda priklausą ir FASK-te registruoti sporto klubai. Kiekvienas žaidėjas privalo turėti galiojančią FASK-to sportininko registracijos kortelę.

Registracija vykdoma užpildant atitinkamus registracijos lapus, kurie kartu su smulkios informacijos ir pirmenybių nuostatais yra išsiuntinėti visiems apygardos klubams. Registracijos terminas: balandžio 10 d. Adresas: E. Vengianskas, 6100 So. Peoria Ave., Chicago 21, Ill.

FASK-te neregistruoti lietuvių sporto klubai ar komandos, norintieji dalyvauti pirmenybėse ir tuomi įsijungti į lietuvišką sportinį judėjimą, prašomi kreiptis tiesiai į apygardos komitetą, FASK-to registracijos formalumams sutvarkyti ir pirmenybių smulkios informacijos bei reikalingiems dalyvių registracijos lapams gauti, šiuo adresu: A. Bielskus, 8818 Esterbrook Ave., Cleveland 8, Ohio.

Visiems apygardos sporto klubams pasisakius už jaunių ir jaunučių apygardinių kamuolio žaidimų pirmenybių vykdymą atskirai, pastarosios bus praves tos Clevelande, gegužės mėn. pradžioje. Apie tai bus paskelbta atskiru pranešimu.

VVSA-dos K-tas

E. SIKŠNIOTE DALYVAVO JAV-BIŲ PIRMENYBĖSE

Mūsų lengvatlė E. Sikšniūtė dalyvavo JAV-bių halės (Indoor) lengvosios atletikos pirmenybėse, kurios įvyko vasario 5 d. Chicagoje. Kartu tai buvo ir kvalifikacinės rungtynės JAV rinkinei sudaryti Panamerikos kraštų sportininkų žaidynėms, kurios įvyks kovo mėn. Meksikoje.

60 m. bėgime, dalyvaujant 24 rinktinėms bėgikams iš visos Amerikos E. S. pavyko pasiekti pusfinalius, tačiau į finalus patekti per spalvuotosios rasės užtvarą buvo neįmanoma. E. Sikšniūtės laikas nežinomas, kadangi užbėgimuose ir pusfinaliuose buvo fiksuojamas tik pirmos vietos laikas. Suolyje į tolį iš vietos E. Sikšniūtė nušoko 7' 8 1/2" (2.335 m.), tačiau į baigmę nepakliuvo.

Atrodė

— Kelneri, mano paltas prapuolet!

— Ar tik nebus pasiėmęs tas svečias, kur kampe sėdėjo?

— Labai gali būti. Kai ėjo lauk, jis man atrodė kažkaip pažįstamas.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raktai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609 Society for Saving Bld. Telef.: MAin 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Visi pas skaites ir skautus
vasario 27 d.

Šį sekmadienį, vasario 27 d. įvyks jaunimui skirtas Vasario 16-tosios minėjimas.

9:50 val. skautės ir skautai dalyvauja tautinės vėliavos pašventinime ir 10 val. mišiose, kurios bus atlaikytos už žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės.

Iškilminga sueiga, vėliavos įteikimas "Neringos" skaučių turtui ir meninė programa, atliekama pačių skaučių ir skautų, įvyks Lietuvių salėje tuojau po lietuviškų pamaldų 11:30 val.

Į minėjimą skautės ir skautai nuosirdžiai kviečia visus. Iš Chicago atvyksta Vyriausia Skautininkė O. Zailskienė. Tikimasi, kad jaunimas, tėveliai ir Clevelando visuomenė savo gausiu atsilankymu pradžiugins skautiską jaunimą.

Julius Kazėno mokinių koncertas

Vasario mėn. 25 d., penktadienį, Lietuvių salėje ruošiamas Julius Kazėno fortepiono, dainavimo ir akordiono mokinių koncertas. Programoje taip pat dalyvaus keletas pavieniui besimokančių mokinių.

Dalykus išpildys 6-14 metų amž. mokiniai. Iš jų Obelenytė, Bružaitė, Kavaliauskaitė ir Jocyte publikai jau pažįstamos iš praeitų pasirodymų jaunųjų koncertuose bei televizijoje. Klausytojai turės progos išgirsti ir naujus mokinius, kurie scenoje pasirodys pirmą kartą. Vakariui specialiai išnuomos fortepionas.

Antroji koncerto dalis skirta akordionistams, kurių pasirodys šeši. Jie visi išėję iš sceną pirmą kartą atlikdami po porą dalykų ir tris dalykus visi bendrai.

Koncerte išpildomi dalykai pradedant Kerbeliu, baigiant Mozarto Sonata Nr. 1 (Obelenytė).

Pradžią punktualiai 7:30 val. Įėjimas nemokamas. Visi Clevelando lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

Adv. Julius Smetona

Išvyko ilgesnių atostogų. Atostogų metu jį pavaduos adv. Paul Chalko — 412 Park Bld. Kreiptis telefonu: PR 1-7122 (ofise) arba EN 1-6317 (bute).

Taip pat P. Chalko adv. Julius Smetonos kabinete (7039 Superior Ave.) klientus priimins penktadieniais nuo 4 iki 6 val. p. pietų. (9)

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

Kultūros Fondo klausimas

Vasario 6 d. Kultūros Fondo susirinkime išrinkta komisija (V. Mariūnas, P. Stravinskas ir K. Žilinskas) rengia fondo organizavimo projektą, su kuriu metmenimis buvo supažindinta bendruomenės apylinkės valdyba vasario 19 d. posėdyje.

Bendruomenės darbų programa

Vasario 19 d. įvykusiame posėdy apylinkės valdyba svarstė apylinkės veiklos 1955 metų programą. Ji bus pateikta priimti apylinkės susirinkimui, kuris numatomas sušaukti kovo 13 d.

Trečioji Lietuvių Diena

Tradicinė bendruomenės apylinkės rengiama Lietuvių diena, šiemet jau trečioji iš eilės, įvyks birželio 19 d. ir bus sujungta su Joninių šventės papročiais.

Parduodamas namas

6 kambarių, vienos šeimos, 3 miegamieji. Gaso šildymas, garažas. Parduoda savininkas. 6929 Hecker Ave. (9)

Jono Alekno 70 metų paminėjimas,

rengtas SLA 136 kuopos, su- traukė gražų būrį jo artimųjų ir pažįstamų. Kuklios Nelson restorano patalpos visų drauge net nepajėgė susodinti. Buvo virš 60 dalyvių.

Minėjimą pravedė SLA 136 kuopos pirmininkas M. Ratkus. Minėjimo įžangai buvo paskaitytos Jono Alekno prieš daugelį metų rašytos eilės.

Be SLA 136 kuopos sveikinių ir dovanos, suakutvininką sveikino SLA centro reikalų vedėjas M. Vinikas, J. Bachunas, brolis Povilas iš Australijos, gimines (Vilenišiai ir Vaičiai-čiai) iš Bostono, Floridoj vjęs K. S. Karpus ir kt.

Žodžiu sveikino St. Barzdukas, gen. Tallat-Kelpša, F. Saukevičius, Dirvos red. B. Gaidžiūnas, Bacevičienė, P. J. Žiūrys, J. Brazauskas, A. Mikulskis, Al. Semeta.

Sveikintojai iškėlė J. Alekno veikslo dirbant lietuvišką darbą Clevelando lietuvių tarpe. Buvo įteikta ir dovanų.

Susijaudinęs suakutvininkas už gražų minėjimą jautriai padėkojo, o visi dalyviai sugiedojo Ilgiausių metų.

Skautų tėvų komitetas

Išrinktas naujas skautų tėvų komitetas pasiskirstė pareigomis: P. Kudukis — pirm., J. Gulbinienė — vicep., A. Gailiūšis — sekr., V. Valdukaitis — izd. ir V. Juodvalkis — narys.

Rungtynės

Šį šeštadienį, vasario mėn. 26 d. 6 val. vakaro Clevelando LSK "Žaibo" vyrų krepšinio, vyrų tinklinio ir moterų tinklinio komandos žaidžia draugiškas rungtynes su Clevelando latvių sporto klubu.

Rungtynių vieta: Woodland Recreation Center patalpose (East 93 ir Woodland Ave. kampas).

LSK Žaibo Valdyba praneša

Clevelando LSK Žaibo valdyba nutarė:

a) Paskirti sport. Vytenį Telyčėną krepšinio sekcijos vadovu ir sport. Algimantą Penkaską — pavaduotoju.

b) Patvirtinti sport. V. Telyčėną vyrų krepšinio komandos kapitono ir sport. Joną Zorską — pavaduotojo pareigose.

c) Pareikšti padėką už bendradarbiavimą sport. R. Apanavičiui, laikinai ėjusiam krepšinio sekcijos vadovo ir vyrų krepšinio komandos kapitono pareigas.

Pajieškomas Henrikas Bartuševičius (Bartaševič)

Į Ameriką prieš 30 metų išvykęs iš Vievio. Lietuvoje paliko šiuos gimines: sesers Stefaniją Janonis, Fruziną Bilinskienę, Stasę Olubienę ir brolių Juzepatą.

Jieško pusseserė Apolonija Džius-Vitkauskienė (1333 So. 50 Ct., Cicero 50, Ill.).

Knuomojamas kambarys vienam vyrui. Kreiptis:

634 East 127 St.
Tel.: UL 1-2596

DİRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biuletenus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DİRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

Tuo patikrinkime rūbų spintas

Balfo 68-sis skyrius turi surinkę rūbų, tačiau nepakankamą kiekį, kad pateisintų transporto išlaidas. Todėl dar kartą kreipiasi į Clevelando lietuvių, prašydamas patikrinti savo rūbų spintas ir pagalvoti, ar negalėtų šį bei tą paskirti savo vargstančių brolių Europoje naudai.

Rūbus bet kuriuo laiku galima pristatyti ir palikti garaže 6815 Lawnview Ave.

Kas neturi priemonių arba patys negali atvežti, prašomi pasikambinti lefonais EX 1-2819 arba GA 1-9007, 5-8 val. vakaro ir aukojami rūbai bus paimti iš jų namų.

Tikimės, kad į šį kreipimąsi tautiečiai uoliai atsilieps.

Balfo 68-sis skyrius

Kortavimą ir balandėlių vakariene

rengia Moterų Sąjungos 36 kuopa. Įvyks kovo mėn. 5 d. (šeštadienį) p. Vasiliauskų rezidencijoje, 841 Hoover Rd. (Prie Lake Shore ir Neff Rd.).

Pradžią 7 val. Dovanos pristaliukių. Biļeto kaina \$1.00.

Filmos

Norwood Public Library (6405 Superior) bus rodomos vasario mėn. 25 d. 8 val. vakaro. Bus rodoma: Amerikos spaudos istorija, pietų augstumas, Pompėjus ir Vezuvijus. Įėjimas nemokamas.

Illuminating Co.

Išsiuntinėtas Illuminating Co. ketvirčio metų pranešimus rodo, kad dalininkai už šerą gavo per 1954 m. po \$3.86, palyginus su 1953 m. \$4.07, bet per paskutinį ketvirtį \$1.00 palyginus su \$1.04 1953 m.

Pramonės darbų sumažėjimas ypač vasaros metu sumažino bendras pajamas, tačiau sprendžiama, kad atidarius Sv. Lauryno vandenį kelia, pamažu, bet tikrai, pramonės lygis daug pakils.

KRYŽIUOČIAI

H. Sienkivičiaus garų istorinį romaną savo puslapiuose spausdina KARYS — 683 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. — pradėdamas 1955 m. sausio numeriu.

Siunčiu prenumeratą \$5.00 už 1955 m., prašau siųsti man KARY.

Vardas, Pavardė

Adresas

Parduodamas namas

Parduodamas labai geram šovvy, vienos šeimos, 6 kambarių namas Eddy Rd. rajone. Skambinti savininkui telef.: Liberty 1-4971

SAVE
Part Of
Every Pay

REMONTO DAREBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. RICKUS-RICEVICIUS
Tel. HE 2-0683
1505 Addison Rd.

NAUJIENA MOTERIMS!

Neseniai iš Vokietijos atvykusi moterų rūbų siuvėja specialiste (designer)

Erika Bsumek

1324 Addison Rd.
(šoninės durys)
Telef.: EN 1-2184

priima užsakymus.
Kreiptis nuo 3 val. iki 8 val. p. pietų. (9)

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaiti

nantieji gėrimai,
vynas ir šampanas

(prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, obūviam. Nemokamas pristatymas. Atdara ir trečiądieniai iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

Baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus, laikrodžius, įrankius, žaislus ir beveik visus kitus buto ir asmens reikmenis galima pirkti iš urmo sandėlių pigiau negu išpardavime tarpininkaujant

BALTIC Supply Company

"Baltic" atstovas Br. Snarskis priiminėja interesantus "Dirvos" namuose trečiądieniais. Dėl informacijų ir priėmimo laiko skambinti tel. KE 1-0210.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlių vestuvėms, laidotuviams ir kitiems reikalams. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai.

ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS
6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

Visų rūšių apdraudos reikalais kreipkitės į mane
AUTOMASINŲ — UGNIES — NELAIMIŲ — GYVYBĖS

SMIGEL INSURANCE AGENCY

Felix F. Smigel EX 1-9239

KREIPKITES Į MUS — GAUSIT GERIAUSĮ PATARNAVIMĄ

BILL SCHLEKIE PLUMBING CO.

ELEKTRINIS SURŲ IŠVALYMAS
VARINIŲ VANDENS VAMZDŽIŲ PRAVEDIMAS
NEMOKAMAS APSKAIČIAVIMAS
SW 1-0327 VU 3-5063

Kai sergat — Jūs tuoj šaukiate gydytoją. Kodėl tat nešaukti žinovą, kad gerai patartų svarbiausiais saugumo reikalais ir apdraustų Jūsų ateitį.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda

Skambikite: SK 1-2183

PAULINA
MOZURAITIS,
agentas

JUOZAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ
PARDUOTUVĘ
ir taisymo dirbtuvę
1389 East 65 Str.
(kampas Wade Park ir 65 St.)
Telef. HE 2-2615
Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur. Neatideliokite, ateikit į mano krautuvę ir įsitikinkite. Jūs būsit patenkinti. (52)

JŪS NORIT BŪTI GRAŽIOS

Lietuvaitės
ALVINOS PAULIENĖS

SUPERIOR BEAUTY SHOP

7013 Superior, tel. UT 1-1932

Puikūs veido masažai, antakių dažymas, plaukų dažymas, pusmetiniai.

Darbas garantuotas.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobilui. Dideli papiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

Vincas Degutis,
Rūtos sald. platintojas
parduoda saldinius urmu ir detalai. Adr.: 1397 E. 95 St.,
Cleveland, Ohio,
tel.: SW 1-2181.

PRADĖKIT MAŽĄ SUMĄ! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

MONCRIEF

Visų metų ORO VĖDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynistės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs renginiai.

Kviečia visus lietuvius savaitę salėj daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

ATIDARYTA NAUJA

KAVINĖ-SALIŪNAS

ATLANTIC CAFE

PATOGI UŽEIGA VISIEMS LIETUVIAMS.

Savininkas A. KAZAKEVICIUS

7805 Superior Ave. Telef. EN 1-9451

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morčio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENDicott 1-1743

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Ar naudojama bendriniam reikalams?

Per dideles pastangas Vlikinių grupių susirinkime šiaip taip buvo priimta rezoliucija, kurioje apgailestaujamasi Lietuvos Nepriklausomybės Fondo įsteigimas ir raginama bendriniam reikalams. Lietuvos laisvinimo reikalams. "Jei Europoje nebus Vliko, tai Romoje sėdintis veiksnys turės laisvas rankas, o jis turi būti eliminuotas".

Diskusijose buvo pripažinta, kad fondus visi gali turėti ir naudoti juos taip, kaip jie suprantą esant geriausia. Tik tas nepriklausomybės vardas negalima prikergti viena ar tik kelios grupės.

Bet, jei Nepriklausomybė visu, tai ir Tauta visu. Kaip gi su Tautos Fondu? Juk jis yra naudojamas tik Vlikai išlaikyti, o Vlike nėra visi. Anot K. Bielinio, "esam užsidarę kevalę, kitų neįsileidžiam!"

O vienybininkų atstovas dar daugiau išaiškino. Jis įrodinėjo, kad iš Vliko kokio nors veiksmo nėra ko ir reikalauja, nes vis tiek negi jis Lietuvą išlaisvins... Sako, yra kiti, galingesni veiksniai, kurie, jei laisvins, tai ir išlaisvins. O Vilkas, anot jo, reikalingas tik kaip lietuvių vienybės simbolis.

Jeigu taip, tai tada kuriems galams iš viso reikia lėšų Vlikui išlaikyti. Juo labiau, kaip drįstama naudoti jo lėšas Tautos Fondo vardas! Nieko išlaisvinimo tikslu neveikiantį simbolį galima paprasčiau ir pigiau išlaikyti. Visas vargas, kad faktiškai Vilkas nebėra vienybės simbolis, o greičiau atvirkščiai.

Nevenybė į visą visuomenę Vilkas skiepytas įskiepjo, savąja pažiūra į visuomenės ir veiksmų konsolidaciją. Visuomenės konsolidacijos jis praktikoje nepasileidžia nė iš tolo, nors apie ją kalba. Veiksmų konsolidacijos — juo labiau. Dėl to visuomenė yra suskaldyta ir Vlike beliko tik bendrinis vardas, bet nėra bendrinio darbo.

Tas pats vienybininkų kalbėtojas, išaiškinęs, kad Vlikui nereikia dirbti, o užtenka tik bū-

ti jam reikia būtinai tik Europos.

Kodėl? Vienybinių kalbėtojas Pamerckas į tą klausimą atsakė: "Visai nedviprasmiškai, būtent: Lietuvos laisvinimo reikalams. Romoje sėdintis veiksnys turės laisvas rankas, o jis turi būti eliminuotas".

Vadinasi, dabar aiškiai žinome, kur stovime. Iš Vliko nereikalaujame jokių darbų, nes jie neturi prasmės — ne jais Lietuva bus išvaduota. Bet laikykime Vliką Europoje, kad "Romos veiksnys" ne tik neįgytų laisvų rankų, bet kad būtų visiškai eliminuotas! Tam tikslui reikia pinigų. Tam naudojamas Tautos Fondas. Tam tikslui priimta rezoliucija, kviečianti visus aukoti Tautos Fondo pavadinimu Vliko lėšas.

Ar visos galvos, pakėlusios rankas už raginimą aukoti šiam tikslui pagalvojo, už ką jos iš tikrųjų balsuoja?

Žinoma, kieno tikslas yra išlaikyti "vienybės simbolį" tik tam, kad jis nieko kito neveiktų, o tik budėtų Europoje, kad "Romos veiksnys" kaip nors būtų eliminuotas, tas tegu aukoja tam tikslui. Bet kokia teise dėl to kreipiamasi į visus? Argi visi turi tik tą tikslą? O kurgi Lietuvos bylos gynimas?

Kokia teise tas, Lietuvos bylos reikalams aiškiai žalingas užsimojimas yra vadinamas bendrinio tikslo? Kokia teise tam naudojamas Tautos Fondo vardas?

Nepriklausomybės Fondas nepretenduoja, kad jam aukotų tie, kurių vienintelis tikslas tik būti simboliu ir dar stengtis eliminuoti — ne Lietuvos nepriklausomybės priešus, o Lietuvos valstybės instituciją. Tegu tam tikslui aukoja, kurie tą "kilnų" tikslą sau pastatė, kaip svarbiausį tikslą.

Gera, kad dabartiniai Tautos Fondo naudotojai atvirai pasisakė, kam jiems reikalingos lėšos. Dabar yra aišku, ar visiems atsilieptina į kvietimą.

Į Vliko kvietimą gal ir vėl ka-

da atsilieps visi, bet tik tada, kai iš jo užsimojimų bus pašalinti nieko bendra su Lietuvos byla neturį ar jai net žalingi siekimai.

PAS FRANKĄ AR PAS MADRIDO ARKIVYSKUPĄ?

Vlikinių grupių susirinkime krikščionys demokratams įrodinėjo, kad, jeigu Vliką ir reikia iš Reutlingeno kelti, tai jokių būdu ne iš Europos. Vlikas turėtų būti arčiau prie Lietuvos, negalys dezertuoti kažkur į užjūrius.

M. Brakas čia pabrėžęs, kad Vokietijoje Vlikas atsirado visiškai ne Lietuvos interesų vėdavimui, o visų pirma todėl, kad patys Vliką sudariusieji asmenys rado tuo metu tenai sau asmeninę prieglaudą. Pavyzdžiui, Vlikas prancūzų zonoje atsiradęs todėl, kad tai būtų turėję reikšmės Lietuvos laisvinimui, bet visų pirma todėl, kad vieno palankaus prancūzų generolo dėka ten buvo patogesnės sąlygos. Taigi, ne Vliko nariai ejo ten, kur Vlikui būtų reikėję būti, o Vilkas buvo įkurdintas ten, kur jo nariai įsikūrė...

Kai pradėta kalbėti apie kėlimą iš Reutlingeno, bet nenuotoliną nuo Lietuvos, kaip kas emė spėlioti, ar tik nemano būstinės Europos gynybai kelti į Gotlando salą? Juk geografiškai tai yra patį artimiausią prie Lietuvos vietą, esanti ne bolševikų valdžioje...

Bet tam pačiam M. Brakui toliau skaičiuojant, koki Europos kraštai, jau seniau tą klausimą betyrinėję, yra aiškiai atkritę, kaip neįmanomi Vlikui įkurdinti, vienas iš k. d. emės ir prasitaręs:

— O kodėl ne Ispanija? Čia visiems ir atsivėrė akys. Štai kur traukiama! Žinoma, tai nėra geografinis prisiartinimas prie Lietuvos. Viena dar neišaiškinta — ar Franko, ar Madrido arkivyskupas yra tas traukos centras, kuris vilioja į Ispaniją.

Komentatoriai ginčijasi: — Kaip? Tokia demokratiška institucija ir keltusi į diktatūros kraštą?

Kitas atkerta: — Nebijok! Ispanijoje diktatūra katalikiška, o juk žinot gi, seniai pasakyta, kad sava nesmiršta...

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiuntę:	
Griskonis V., Detroit	1.00
Naglis L., Chicago	1.00
Kalėda Dom., Pittsburgh	1.00
Senikas A., Great Neck	2.00
Remeikis V., Chicago	1.00
Statulevičius A., Toronto	2.00
Kalvaitis J., Cleveland	1.00
Noakas E., Ozone Park	1.00
Senaitis K., Detroit	2.00
Virbickas L., Brooklyn	1.00
Priegintytė-Vilčinskienė	1.00
Pročys J., Chicago	2.00
Matusevičius A., Kenosha	1.00
Sakalauskas V., Los Angeles	1.00
Burokas A., Chicago	1.00
Čiapas St., Waterbury	2.00
Jurgėla A., Brooklyn	1.00
Kriaučiūnas K., New York	2.00
Merkys J., Hartford	1.00
Naujokas M., Chicago	1.00
Kovaitis Br., Rockford	1.00
Matulevičius V., Cleveland	5.00
Vileniskis Ant., Boston	2.00

Mūsų kova su nužmoginimu

Iš mano atsiminimų / J. Gudauskis

Pirmieji komunistinės santvarkos nuogą realybę pajutome mes, politikaliai, kai užsisklendė už mūsų pečių kalėjimo kameros geležinės durys. Nuo to momento tapome aklinai atskirti nuo savo šeimos, bičiulių, viso laisvojo pasaulio ir net nuo to paties kalėjimo kitų kamerų tokių pat kalinių. Prižiūrėtojų sukludus, kada vienos kameros kalinys varomas į tardymą pakely susitikdavo kitos kameros kalinį, vienam jų būdavo įsakoma sustoti ir nusigręžti į sieną, praleisti antrą, kad pastarasis nepamatyti jo veido ir kartais neapipazintų jį esant jo tėvui, broliui arba sūnui.

Tokia pašalusi izoliacija buvo daroma, be abejojimo, kad politikainys kuo greičiausiai pamirštų buvusį savo žmogus ir pasidarytų abejingas dėl savo tolimosnio likimo.

Kadangi mes, politikaliai, negalėjome prasižvelgti pro storus kalėjimo mūrus ir nublokšti ginkluotą sargybas, mums beliko vienintelė išeitis: laukti karo, kuris bėdinto tarp Reicho ir Tarybų Rusijos, nes tik karas begalėjo mus išgelbėti nuo lėtos fizinės ir dvasinės mirties Tarybų Rusijos kalėjimuose arba Sibiro taigose bei tundrose.

Žinoma, dėdami savo viltis į karą, mes tikėjome į Reicho pergalę, manydami, kad Reichas iš mūsų Lietuvos padarys tik sau naudingą provinciją. Todėl gaudėme žinutes apie artėjantį karą, kurio laukėme, kaip savo išgelbėjimo.

Bet mūsų žinių šaltinis buvo tik vienas: tai paskiausiai iš laisvės pribuvusieji politikaliai, kuriais buvo papildomos sistematikai retinamos kalėjimo kameros.

Bet ir tie tapo taip pat izoliuoti, kaip ir mes, todėl už ryši su jais grėsė karceris, kuris jau labai panašus į Dantės aprašytą pragarą. Kalėjimo rūsy cementsinis be šildymo kambarėlis, kurio palubų langas į orą tik su geležinėmis grotomis, nes stiklai išdažyti, todėl pro tą langelį eina į vidų ne saulės spinduliai, bet šaltis ir vėjas. Tame kambarėlyje jokio baldų. Iš paskirtojo į tą karcerį atimami šilti rūbai, kepurė, pirštinės, šalikas, o pavasarį net švarkas.

Turi misti tik duona ir šaltu vandeniu. Šaltu žiemos metu iš to karcerio kaliniai grįždavo su nušalusiomis ausimis ir veidais.

Su gretimomis kameromis susisiekdavo Morzės raidyno pagalba per sienas. Iš vienos kameros gautas žinias perduodavo į kitą, gretimą. Gaudami žinias teiraudavomės, kas žinių teikėjas, kokio jis išsilavinimo, ar turėjo radijo aparatą ir ar pastoviai sekė Vakarų Europos radijo stočių transliacijas, nes pasitaikydavo gaudonėlių ir net provokatorių.

Kada mūsų "telegrafistai" priiminėdavo žinias, kamera lyg žado nustodavo, nes toks buvo visų susidomėjimas naujienomis. Be to, mus domino tardymai ir išvežimai.

Mūsų kameros vyriausias "telegrafistas" buvo jūrininkas Šybas, kuris net tris kartus buvo baustas karceriu. Paskutinį kar-

Raslavičius L., Chicago	2.00
Zvirblis A., Chicago	1.00
Trinka A., Champaign	1.00
Jonynas K., Cleveland	1.00
Blinstrubas T., Chicago	3.00
Brazauskas J., Cleveland	2.00
Miliūnas Br., Detroit	2.00
Vaišnys A., Waterbury	2.00
Sandargas J., Cleveland	2.00
Lozoraitis J., Cleveland	2.00
Bružas J., Cleveland	1.00
Jakimavičius Vl., Brockton	4.00
Bludzius Alb., Detroit	2.00
Misevičius J., Baltimore	1.00
Simonaitis B., Cicero	1.00
Zolynas P., Chicago	3.00

Visiems aukotojams reikiame nuosirdžią padėką.

tą net ištisą savaitę. Porą kartų buvo baustas ir Mikas Jagučanskis.

Bet karceriu baidė ne vien už pasikalbėjimus per sieną, bet ir už daug ką: už žiūrėjimą pro langelį į Lietuvos dangų ir į Kauno miestą, už laikymą pašukio, popieriaus, laikraščio, sagutės, stiklo ir t.t.

Bet per sienas negalėjome susisiekti su visu 8 skyriumi, todėl eidami į išvietę retkarčiais palikdavome sienų plyšy laisvą, savo keliu ir patys rasdavome. Rasdavome ir užrašų ant sienų. Sykį mačiau užrašą, kad Grėbliūnas ir du kiti nubausti po 10 metų ir išvežti.

Kada iš mūsų kameros išvežė Pilipavičių, kuris gavo 8 metų priverstinį darbą, ir mūsų kameros vyrai tą žinią paskelbė išvietės sienoj. Bet vos mums grįžus į kamerą, būdintis prižiūrėtojas atidarė duris ir piktai sušuko:

— Rūpūžės, jūs man užtaisėte, bet ir aš jums užtaisyčiau, kad jūs bent porą mėnesių išrašų negausit!

Trenkės durimis dingo. Mes, kurie gaudavome išrašus, tik nosis pakabinome, bet rūkoriai ne juokais pakėlė triukšmą, nes jie "mito" mūsų išrašų gaunamais rūkalais. Jie kreipė į mane, kad aš su tuo prižiūrėtoju pakalbėčiau, girdi:

— Tu moki kaip reik su jais kalbėti.

Kadangi aš buvau išrinktas kameros seniūnu, teko ginti mūsų visų interesą. Beldimu į duris pašaukęs tą prižiūrėtoją, jam tariu:

— Tamsta, prižiūrėtoja, mes, kameros senesnieji vyrai, pripažinome, kad geram prižiūrėtoju nereikia daryti kiaušysčių ir pasidavime, kad ateityje, Tamstai būdint, mūsų kamera išvietės sienose nieko neberašys.

Kai ištariau "geram prižiūrėtoju", vyrai net veidas nusvito, nors jis toks nebuvo, nes iš duonos pasigaminus mūsų šachmatų suvarę į parąskę ir sekdavo pro špijoną, ką mes darome.

Tada jis ėmė aiškinti, kad skyriaus vyresnysis padaręs jam pastabą ir tas gali pakenkti jo tarnybai.

Matydamas, kad jis nori būti geru laikomas, tariu sau minty, palauk, ar tu įrodysi, kad esi geras.

Tamsta, prižiūrėtojas, būk toks geras ir atnešk mums žirkles, nes mūsų kameros vyrų kojų pirštų nagai jau baigia riestis apie pirštus, nes nė gydytojas, nė gail. sesuo, nė kalėjimo viršininkas mums mūsų bėdoj nepagalbsti.

— Gerai, pajieškosiu! — ir pritrenkęs duris, kur tai nudūmė, bet netrukus atsirado su žirkėmis, kurias įteikdamas man pasakė:

— Tik, vyrai, skubiai! Kameros vyrai tuoj susedo ant čiužinių ir nuslavė kosas, o batų suvys bematant visiems nukarė nagus. Su rankų pirštų nagais bėdos nebuvo, nes dantimis nukramtydavome. O tam turėjome laiko marias!

Iš prižiūrėtojų blogiausi mums buvo burliokai nuo Jonavos, kuriuos Pilipavičius pažino. Geri buvo du raudonarmiečiai ir vienas žydas, kurie nebuvo pastebėti žiūrint pro špijoną ir "telegrafistų" negaudė. Tik jie greit dingo iš mūsų koridoriaus.

Bet geriausias buvo kumetis. Sykį užkalbintas manęs paklausė:

— Ar labai jau mane muštumėt jei aš patekčiau į jūsų kameras?

Kada jam atsakiau, kad ne, nes jis nėra padaręs mums nemalonumų, jis tarė:

Iš teisybės nėra jokio skirtumo tarp manęs ir jūsų: jūs kameroje uždaryti, o aš koridorių.

Tada aš jam sakau: — Mesk tą šunišką tarnybą!

Elegantiškas Italijos min. pirm. Mario Scelba dėkoja JAV atstovei Clare Boothe Luce už \$15,000,000 paramą pietinės Italijos gerbūviui pakelti.

O jis man atsakė: — Norėjau mesti ir grįžti į kumetiną, bet nepaleidžia, net Sibiro pagrąsino.

Su 4 skyriu sausio mėn. pasikalbėdavome per vamzdį, kuris buvo prarastas iš mūsų išvietės į 4 skyriaus išvietę. Bet paskui tas vamzdis dingo. Tada kalbėdavome pro skylę sienoj, pasilpdami ant spintos, bet, kai vienas mūsų skyriaus politikainys nusizūdė, šokdamas nuo tos spintos ant galvos, dingo ir ta spinta.

Nors pasikalbėjimams su 4 skyriumi turėjome labai mažai laiko, bet iš to skyriaus gaudavome rimtų žinių. Iš to skyriaus sužinojome, kad Reichas su Tarybų Rusija derėjos dėl Lietuvos, išsiskyrėdama gauti Suvalkiją, paskui žemaitiją, pagaliau ir visą Lietuvą, su kuo T. Rusija jau buvo sutikusi. Bet kai Molotovas Reicho ambasadoriui Maskvoje grafiui Schulenburgui pasiūlė už Lietuvą pasakišką kiekį grūdų ir alyvos, Reichas atsisakė nuo Lietuvos. Paskutinė žinia mus pritrenkė.

Su 6 skyriumi susirašinėdavome laiškais, nes tas skyrius buvo vienu augštu žemiau. Išardę kojinę nuvijome virvelę, prie kurios vieno galo pritvirtinome akmenėlį ir popieroso uždauką, į kurią būdavo įdėdamos laiškas. Laiškai buvo rašomi ant popieroso nuorūkos apvalkalo.

Laiškų siuntimas į 6 skyrių buvo įdomiausias visų užsiėmimas. Bent desėtos vyrų eidavo į koją apie stalą, augščiausias Pračys užstodavo špijoną ir prieš lempą vartydavo savo marškinius, tarytum medžiodamas parazitus, kas nebuvo uždrausta daryti. Du iš tolo stebėdavo špijoną, o šybas tuo momentu pašokdavo ant palangės, kuriam Jagučanskis paduodavo virvelę su laišku. Laiškas virvele buvo siunčiamas pro langelį žemyn iki apatinės kameros langelio ir su tos kameros laišku atgal.

Nors atvedant į kalėjimą gan stropiai kratydavo, vienok visai pasitaikydavo. Stai mano liemenėj metafizinė saga liko nepastebėta, kurią kameroje Cirtautas išgaldando ir paskui ta saga nureksdavome pašiukus, kuriuos gaudavome užpildyti išrašų blankas. Pašiukais esame ir kitus sušelpę.

Bet pašiukus reikėjo labai slėpti, nes laiks nuo laiko darydavo generalines kratas. Vienas mūsų pašiukas visada būdavo paslėptas suolo gale. Pračys kur tai sugriebė vinį, kuria suolo gale "išgręžė" skylę ir į ją įkišome pašiuką, paskui skylę uždailinome duona. Reikalui esant pašiuką išsiimdavome ir po to vėl ten paslėpdavome.

Prieš pat kalinimo pabaigą pradėjome užsiiminėti spiritizmu. Hindenburgą "dvasia" pasakė, kad karas Reicho su Rusija prasidės birželio 13 d., bet kai tat neįvyko, metėme tą užsiėmimą.

BOSTON

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Bostone vasario 13 d. buvo apšvęsta Nepriklausomybės šventė. Pagrindiniu kalbėtoju buvo adv. A. Olis iš Chicagos. Šventės metu kalbas dar pasakė konsulas Shalna, kongresmanas O'Niel. Meninę programą atliko muz. Gaidelio vadovaujamas Vyrų choras, Stasys Santvaras ir Alenksandra Gustaitienė. Minėjimą vedė J. Kasmauskas. Aukų Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta \$1357.

BOSTONO INŽINIERIAI SAVO AUKAS NUKREIPĖ VASARIO 16 GINMAZLJAI

Bostono liet. inžinieriai, protesto ženklą dėl Vliko nukrypimo nuo Lietuvos laisvinimo darbų ir pasinėsimą vidaus intrigų bei liet. visuomenės skaldymo kryptimi, ir dėl Alto, palaikančio Vliką materialiai ir tą jo "veiklą" toleruojant, Vasario 16 d. praga įvykusiame iškilmingame susirinkime, nutarė čia suaukotos pinigų \$440.00 nebesiųsti Altui, kaip ligšiol daryta. Pinigai nutarti skirti Vasario 16 d. vardo gimnazijai Vokietijoje, jas namų išpirkimo reikalams. Apie tai nutarta pranešant Altui atitinkamu memorandumu.

Pažymėtina, kad šioji suma yra didžiausia iš Bostono liet. organizacijų suaukotų sumų ir sudaro apie ketvirtadalį visų Bostono surinktų pinigų.

IR RAMOVĖ

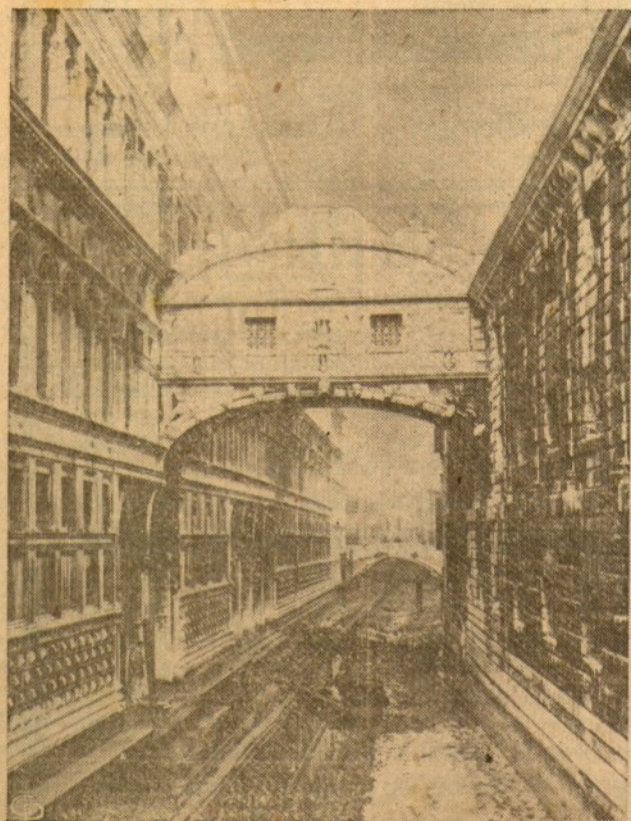
Bostono inžinierius pasiekė ir Ramovės skyrius. Jis savo auką \$100 taip pat paskyrė Vasario 16 gimnazijai.

PAGERBTAS A. OLIS

Pobūvį surengė A. L. Tautinės S-gos Bostono skyrius. Jame dalyvavo seni olų bičiuliai, kaip garbės konsulas A. Shalna su ponia, dr. A. Kapocho su ponia, Mr. A. Nameckis su ponia, Mr. & Mrs. Zalecki, adv. Young, adv. Kalinauskas ir kt. Gausiai dalyvavo ir naujosios ateivijos atstovai: prof. Ig. Končius, kuris ta praga A. Oliui padovanojo savo kryžių leidinį, žinomas biznierių — A. Ivas, eneklopedijos leidėjas J. Kapočius, inž. Okunis, inž. Galinis — Pasaulių lietuvių Inž. S-gos pirmininkas ir ponia Galinienė, — Lietuvių moterų Bostono skyr. p-kė, prof. Čepas su ponia, rašytojai: Gustaitis su ponia, St. Santvaras su ponia, inž. J. Mikalauskas, biznierių fotografas Stukas, Bostono Tautinės S-gos skyriaus nariai ir gražūs būrys šiaip svečių.

Pobūvis praėjo labai jaukioje nuotakoje, vadovaujant B. Kalvačiui. Buvo pasidalinta mintimis ir išpučiais.

Poniai Olienei buvo įteiktas koražas Bostono skyriaus vardu, kaip pirmą kartą atsilankiusiai į skyriaus nuosavus namus.

Venecijoje, po garsiojo "Atsidusėjimo tiltu", vietoj vandens dabar tuščias kanalas. Mat, pradėjus vandeniui sunktis į namus, prirėkė kapitalinio remonto ir vandenį reikėjo išleisti.